

Opetus ja
osallisuus
uudistuvat

Naapuruus-
piirit auttavat
arjessa

Bubblande
start för
nygammal
skola

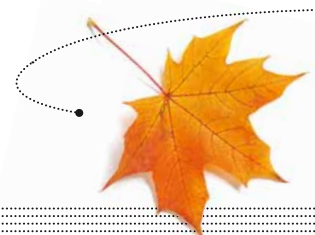

KUVA PERTTI NISENEN

KUVA MARJA VÄÄNÄNEN

Lukijakilpailu
Sivulla 26 kysytään,
missä sijaitsti vuonna
1944 pommitettu
rakennus.

05
10
12
14
15
19
22
27
30
31

UIMAAN kuunkajeessa pääsee Uimastadionilla 16.9. Myös uimahallien ja kaupungin muiden liikuntapaikkojen monipuolisia palveluja kannattaa hyödyntää.

HELSINGISSÄ toimii 12 Naapuruuspiiriä, joissa samojen kulmien iäkkäät asukkaat tapaavat ja tutustuvat. Uusia piirejä perustetaan tarpeen mukaan.

PÄÄHENKILÖ, näyttelijä Leena Uotila haluaisi takaisin koululaisliput, jotta oppilaat voisivat taustasta riippumatta kokea teatterissa mullistavia oivalluksia.

TÖÖLÖN kirjastossa voi nyt vaikka soittaa rumpuja. Kirjastonjohtaja Anne Ala-Honkola ja remontin pääsuunnittelija Tapani Mustonen toivottavat kävijät tervetulleiksi.

OPETUSVIRASTO kertoo teemasivuilla, kuinka opetusta uudistetaan. Tietojen keräämistä tärkeämmäksi tulee opiskelun taitojen opettelu.

OSALLISUUS puhututtaa, kun kaupunki luo uusia yhteistyön muotoja yhdessä asukkaiden kanssa.

STADILLA DUUNISSA -palstalla kaupungin uusi muotoilujohtaja Anne Stenros peräänkuuluttaa asukas- ja asiakaskeskeistä ajattelutapaa.

SVENSKA SIDOR. Antalet elever i den grundläggande svenska utbildningen ökar aningen hela tiden, berättar utbildningsdirektör Niclas Grönholm.

IN ENGLISH. The new island destinations of Vallisaari and Kuninkaansaari are developed as a showcase of eco-tourism with clean tech solutions.

PALVELUTIETO. Hiiret, puutarhajäte, syysloman tapahtumat – lue palvelusivulta, mitkä asiat askarruttavat nyt kaupunkilaisia ja ota talteen tärkeät yhteystiedot.

”Kysymys on siitä, miten voi vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.”

NUORISOTOIMENJOHTAJA **TOMMI LAITIO**,
OSALLISUUS-TYÖRYHMÄN PUHEENJOHTAJA

Lue lisää aiheesta sivulta 19.

Seuraa johtamisen ja organisaation uudistamista:
www.hel.fi/kaupunkiuudistuu

OSALLISUUDEN KEHITTÄMINEN on vaativa laji. Helsinki on ottanut haasteen tosissaan ja ryhtynyt työhön osana tulevaa johtamisen ja organisaation uudistamista.

Kuntalaiselle on turhauttavaa toistuvasti kokea, ettei millään saa ääntään kuuluviin. Yhtä epäkiitollista on minkä tahansa organisaation työntekijöille toimia ikään kuin sokkona, vailla varmuutta hyödyttääkö oma työ aidosti asiakkaita.

Nyt kaupungille rakennetaan yhteisvoimin uutta, mahdollisimman selkeää ja kaikille ryhmille sopivaa mallia osallisuuteen ja vuorovaikutukseen. Onnistumisemme punnitaan lukemattomissa arjen tilanteissa tulevina vuosina. Varmaa on, että niin asukkaat kuin työntekijät voivat paremmin, kun vuorovaikutuksen kanavat ovat avoinna joka suuntaan.

RITA EKElund

HELSINKI-INFO

Numero 3 • 2016

Jakelu 15.9.

40. vuosikerta

JULKAISIJA

Helsingin kaupunki,

PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

p. 310 1641 (vaihe)

www.hel.fi/helsinki-info

VASTAAVA TOIMITTAJA

Rita Ekelund

TOIMITUSSIHTEERI

Tiina Kotka

TOIMITTAJA

Heta Ängeslevä

RUOTSINKIELISET SIVUT

Nina Weckström

KONSEPTISUUNNITTELU

Saku Heinänen & Jesper Vuori

TAITTO

Heikki Sallinen

KANNEN KUVITUS

Tuomas Kärkkäinen

PAINO

Helprint, Mikkeli

PAINOSMÄÄRÄ

379 876 kpl

ISSN

0782-0453

JAKELUASIAT

Posti,

p. 0200 71000,

asiakaspalvelu@posti.fi

SEURAAVA HELSINKI-INFO

jaetaan 24.11.2016.

PALAUTETTA LEHDESTÄ

voi lähettää joko sähköpostilla:

helsinki-info.palaute@hel.fi tai

postitse: Helsinki-info, PL 1,

00099 Helsingin kaupunki.

Lastenkirjailija **Linda Liukas** toivoo Helsinkiin lisää ihmisiä erilaisista taustoista.

Kädet auki isommin

LUULEN, ettei minusta olisi koskaan tullut lastenkirjailijaa, jos en olisi asunut New Yorkissa. Siellä ihmisen identiteetille annetaan enemmän tilaa. Minulla oli kavereita, jotka olivat baristoja, mutta aikaivat näyttelijöiksi. Siellä oli enemmän välivii-va-identiteettejä, kuten koiranulkoiluttaja-näyttelijä-dj. Ilmapiiri kannusti ajattelemaan itseäni

vähän isommin ja avaremmin.

Muutin takaisin asuttuani puolitoista vuotta New Yorkissa. Kaupunki alkoi muuttaa minua: opin kiroilemaan ja tönimään metrossa. Se on hieno kaupunki parikymppiselle, mutta sinne on vaikeaa rakentaa pysyvää elämää. Helsinki tuntui aluksi kamalan näköalattomalta, mutta nyt osaan jo nauttia pienen kaupungin elämänlaadusta.

ASUN KAAPELITEHTAALLA, mikä on kiva ja eläväinen paikka. Meri on lähellä, ja kävelen helposti työhuoneelle Kalevankadulle. Helsingissä töiden tekemiseen pystyy keskittymään, täällä on rauha tehdä asioita. Syyspäivät Helsingissä ovat harvinaista herkkua, sillä tänä vuonna minulle kertyy parisataa matkapäivää ulkomailla. Tykkään käydä lenkillä Hietaniemen rannassa ja Töölönlahdella. Helsingissä on paljon hyviä kahviloita ja kahvilakulttuurimme on kehittynyt – enää täällä ei erota onko kahvilassa Helsingissä, Shibuyassa, Brooklynissa vai Moskovassa.

Ajattelemme, että olemme kaukana kaikesta, mutta sijaintimme on hyvä: täältä lentää yhdeksässä tunnissa Tokioon ja New Yorkiin. Helsingistä käsinkin voi tehdä asioita maailman huippujen kanssa. Lähimmät työtoverini ovat Tokiossa, New Yorkissa ja Lontoossa. Vielä kun saisi suoran yhteyden San Fransiscoon, niin olisin tyytyväinen.

YRITÄN KERTOA vieraileni tarinoita Helsingistä ja näyttää vaikka **Armi Ration** tai **Akseli Gallen-Kallelan** Helsinkiä. Kerron, että täällä voi kävellä ja pyöräillä joka paikkaan ja täältä löytyy sellainen elämisen kepeys. Ja että kesäisin Stadikalle pääsee uimaan muutamalla eurolla – se on käsittämätöntä elämänluksusta! Oravanpyörässä tuskailville newyorkilaisille kerroin, että meillä on täällä sellainenkin systeemi kuin päivähoito. Unohdamme tosi usein, että Suomi on ihan keijukaismaa muiden maiden näkökulmasta. Monelle Pohjoismaat ja meidän yhteiskuntamme ovat ihan utopiaa.

Villiyritit ovat ihan sairaan makea juttu. Olin kerran syömässä arabitoimittajien kanssa, eivätkä he puhuneet mistään muusta kuin siitä, miten heidät oli viety Nuuksioon keräämään villiyrtejä. Kaikki tuollainen, mikä meistä saattaa kuulostaa ihan pöhköltä, voi olla ulkopuoliselle tosi hämmästyttävä kokemus. Kannattaa lähteä vähäksi aikaa pois, jotta näkee lähelle.

Toivoisin Helsinkiin enemmän ihmisiä erilaisista taustoista. Kädet auki isommin. Olisi tärkeää saada kansainvälisiä perheitä rakentamaan elämänsä tänne. New York ja Piilaaksokin on rakennettu tulijoiden voimin – loppupeleissä ei New Yorkissa ole kaupunkina sen ihmeellisempää – se on ne ihmiset, jotka sinne tulevat. Slush tuo tänne ihmisiä, mutta samalla se muuttaa meidän omia ambitiotasoja ja auttaa meitä näkemään kaikki ne mahdollisuudet, mitä täällä on – ja myös luottamaan itseemme, että täällä tehdään hienoja asioita. Helsingillä on myös paljon annettavaa maailmalle ja täällä on hyvä olla.

TOIMITTAJA HETA ÄNGESLEVÄ

Lastenkirjailija ja ohjelmoija Linda Liukas tunnetaan Hello Ruby -kirjoistaan. Ensimmäisen kirjan oikeudet on myyty jo 19 kielialueelle, toinen kirja ilmestyi heinäkuussa.

KUVA 123RF

KILPAILU

Kuvaa työtä, voita palkinto

HELSINGISSÄ tehtävästä työstä kerätään aineistoa valokuva- ja videokilpailulla *Työn kuvia* -näyttelyyn, joka järjestetään Virka-galleriassa kaupungintalossa ensi vuonna. Kilpailuun voi osallistua 1.10.–31.12. Kuvien ja videoiden toivotaan olevan aidoista tilanteista otettuna tänä vuonna mihin aikaan vuorokaudesta ja millaisesta työstä hyvänsä – perinteisen palkkatyön lisäksi vaikka kotityöstä, talkoista ja freelancetyöstä. Kisaan voi lähettää enintään viisi aiemmin julkaisematonta kuvaa tai kaksi maksimissaan pariminuuttista videota. Parhaat valokuvat palkitaan 200–600 eurolla ja videot 200–400 eurolla. Kilpailun järjestävät Virka-galleria, Helsingin kaupungin asukasysteistyö, Työväen Arkisto ja Osuuskunta Tradeka. Lisätiedot: www.tyonkuvia.fi.

LIIKENNE

Onko bussi hukassa?

Syksy toi tullessaan lukuisia muutoksia Helsingin joukkoliikenteeseen.

LAUTTASAAREN bussilinjaston muutokset ovat vaikuttaneet monen kaupunkilaisen liikkumiseen. Linja 20 Erottajalle on korvautunut linjoilla 20X ja 21BX, jotka kulkevat Kampin terminaaliin. Linjojen 65A ja 66A tilalla liikennöivät nyt bussit 65 ja 66. Ne eivät kulje Rautatien torin ja Lauttasaa- ren välistä osuutta. Näiden kahden linjan päätepysäiksi tuli Rautatien tori. Samalla muidenkin Rautatien torilta kulkevien bussien lähtölaiturit muutuivat.

Maunulan suunnalla yhdistettiin linjat 62 ja 51. Latokartanosta kulkevan bussi 57:n reittiä on pidennetty Kontulan metroasemalle. Linja 45 on nykyisin numeroltaan 37. Yölinjalla 18N pääsee Munkkivuoresta Eiraan, ei enää Kruununhakaan.

Uusi raitiovaununlinja 5 kulkee Kai-vokadun pysäkillä Mikonkatua ja Aleksanterinkatua Katajanokan terminaaliin laivojen liikennöintiaikoina noin kello 9.30–21. Samalla päättyi 4T:n liikenne. Linja 4 kuitenkin kulkee edelleen Munkkiniemestä Katajanokalle.

METROLIIKENNE ei sitten jatkunutkaan vielä Ruoholahdesta Matinkylään. Tiheämmät vuorovälit ja lyhyemmät junat kuitenkin otettiin käyttöön alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti. Metrojunat kulkevat arkinen ruuhka-aikaan Kampin ja Itäkeskuksen väliä 2,5 minuutin välein. Lauantaisin ja arkinen päiväsaikaan vuoroväli Ruoholahden ja Itäkeskuksen välillä on 3–4 minuuttia ja itäisillä haaroilla 7,5 minuuttia.

Tarkkana Pasilassa

UUDEN rautatieaseman rakennustyöt ovat mullistaneet liikkumisen Pasilan aseman ympäristössä. Asema-auki-on pysäköintipaikat ovat pääosin pois käytöstä. Polkupyörien pysäköinti ja taksit on siirretty länsireunalle. Kävely- ja pyörätie Ratapihantiellä on suljettu, samoin aseman itäinen sisäänkäynti sekä Opastinsillan asemanpuoleiset hissit ja portaat. Uudet kulkureitit raitiovaunujen 7A, 7B ja 9 pysäkeille osoitetaan opastein paikan päällä.

Alkusuksystä Pasilan läntisen lisäraiteen rakentamiseen liittyvät työt aiheuttavat kävely- ja pyöräliikenteen järjestelyihin muutoksia. Pasilan aseman laitureiden pohjoisen alikulkukäytävän läntinen yhteys suljetaan, ja se on suljettuna ainakin toukokuun loppuun 2017.

Keski-Pasilan rakennustyöt vaikeuttavat liikkumista alueella vuoteen 2019 asti.

Lisätietoa linjoista

BUSSIEN, ratikoiden ja metron aikataulut ja pysäkit löytyvät osoitteesta <http://aikataulut.reittiopas.fi>. Tulostettavat ratikka- ja metrokartat saa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän verkkosivulta www.hsl.fi. Tietoa länsimetrosta ja korvaavista bussilinjoista on osoitteissa www.lansimetro.fi ja www.hsl.fi/lansimetro/liikenne-158-alkaen. Pasilan tilannetta voi seurata verkkosivulta www.uusipasila.fi.

KUVA HELSINGIN KAUPUNGIN AINEISTOPANKKI

Asukasilta Käpylässä 29.9.

KÄPYLÄN, Koskelan ja Kumpulan ajankohtaisista asioista keskustellaan Ylipormestarin asukasillassa 29. syyskuuta kello 18.30–20.30 Käpylän peruskoululla osoitteessa Mäkelänkatu 93. Tilaisuuden järjestävät Käpylän, Koskelan ja Kumpulan kaupunginosaseurat ja Helsingin kaupunginkanslian asukasyhteistyötiimi. Asukasillan voi katsoa suorana lähetyksenä ja myöhemmin tallenteena Helsinki-kanavalta (www.helsinkikanava.fi). Lisätiedot: Facebook-sivu *Ylipormestarin asukasilta Käpylän, Koskelan ja Kumpulan asukkaille* ja #ylipormestarinasukasilta.

Päiväkotiin osaksi päivää

KUVA HELSINGIN VARHAISKASVATUSVIRASTO

YLI 50 päiväkodissa ympäri Helsinkiä on lapsille osapäiväryhmiä. Ne kokoonnutuvat yleensä neljäksi tunniksi kello 8.30–12.30 tai 12–16. Lapsille tarjotaan lounas. Ryhmien toiminta suunnitellaan lasten iän ja tarpeiden mukaan. Osapäiväryhmä soveltuu lapsille, joilla on pienempiä sisaruksia kotona vanhemman kanssa tai joiden perheen tilanteeseen sopii säännöllinen lyhyempi hoitoaika. Lisätietoja saa varhaiskasvatusturvaston verkkosivulta www.hel.fi > Päivähoito ja koulutus > Päivähoito ja esiopetus > Päiväkotihoidot > Osapäiväryhmät päiväkodeissa.

Nyt!

Liikkumaan!

LIIKUNTAVIRASTO järjestää kausiryhmiä lisäksi liikuntaa, johon ei tarvitse ilmoittautua ennalta ja johon voi osallistua silloin kuin itselle tai koko perheelle sopii. Osoitteesta www.hel.fi/liikunta löytyvästä tarjonnasta on ohessa muutama poiminta.

LIIKUNTAHULINOISSA voivat alle 9-vuotiaiden perheet hyppiä, temppuilla ja pelata mailla- ja pallopelejä. Ota mukaan sisäliikuntavaatteet ja -kengät. Hinta on 3,50 euroa aikuisilta, lapset maksutta. Hulinat ovat Liikuntamyllyssä (Myllypurontie 1) sunnuntaisin 2.10.–27.11. kello 9–10.45 ja Maunulan liikuntahallissa (Maunulanmäki 3) lauantaisin 29.10.–3.12. kello 9–10.30.

PERHEPALLOILUSSA alle 9-vuotiaat lapset vanhempineen pelaavat erilaisia pallopelejä Pallomyllyssä (Pikajuoksijankuja 9) 4.10.–15.12. (ei 6.12.) tiistaisin kello 16–18 ja torstaisin kello 16–17. Hinta on 3,50 euroa aikuisilta, lapset maksutta.

MARATONJUMPAT kutsuvat Liikuntamyllyyn (Myllypurontie 1) viikonloppuisin. Kolmen tunnin jumppiin voi tulla vain osaksi aikaa. Jumpan tyyli vaihtuu puolen tunnin välein. Jumppia on lauantaina 22.10. ja 19.11. kello 9–12. Hinta on 3,5 euroa aikuisilta (Lähiöliikuntapassilla ja FunActon -liikuntakortilla 2,5 euroa).

KUVA LIIKUNTAVIRASTO

Maratonjumppa

TIINA KOTKA

Uimastadion, Hammarskjöldintie 5, p. 09 310 87854, avoinna ma–la klo 6.30–20, su klo 9–20. Lisätietoa uinnista: www.hel.fi/uinti.

KUVA LIIKUNTAVIRASTO

Uimastadion kutsuu kuutamouinnille.

LIIKUNTA

Uimaan kuunkajeessa

UIMASTADIONILLA järjestetään kuutamouinti perjantaina 16. syyskuuta. Tuolloin stadikalla pulikoidaan paitsi täydenkuun myös lyhtyjen loisteesta. Taianomaista tunnelmaa lisää höyry, joka nousee lämpimästä vedestä viilenevään ilmaan. Kävijöiden iloksi soitetaan myös musiikkia.

Uimastadionille pääsee perjantaina kello 23 asti eli kolme tuntia tavalista pidempään. Uintiaika päättyy kello 23.30 ja alueelta on poistuttava puoleen yöhön mennessä. Kuutamouinnille on normaalit 2–4 euron hintaiset sisäänpääsymaksut.

Uimastadionin kesäkausi on jo lopullaan – viimeinen uintimahdollisuus on sunnuntaina 18. syyskuuta. Sitten ovet suljetaan toukokuuhun asti.

UIMAAN kuitenkin pääsee esimerkiksi kaupungin liikuntaviraston ylläpitämissä Itäkeskuksen (Olavinlinnan-

tie 6), Jakomäen (Somerikkopolku 6), Pirkkolan liikuntapuiston (Pirkkolan metsätie 6) ja Yrjönkadun uimahalleissa (Yrjönkatu 21 b).

Kaikissa neljässä uimahallissa on lapsille uimakouluja, jotka alkavat alkeista. Aikuisille on tänä syksynä uimakoulut Pirkkolan uimahallissa ja Kampin liikuntakeskuksessa. Uimahalleissa on myös useita ohjattuja vesijumppia.

Helsinkiläishalleista erikoisin on Yrjönkadun uimahalli, joka hemmottelee kävijöitä paitsi vanhalla kylpylämäisellä miljööllään myös puu-, sähkö-, höyry-, tilaus- ja infrapunasauoin ja tunnelmallisella kahvilalla. Itäkeskuksen uimahallin erikoisuuksia ovat vesiliukumäet sekä kylmävesi- ja porealtaat.

JAKOMÄEN, Itäkeskuksen ja Pirkkolan urheilupuiston uimahalleissa on kuntosalit – ja kahdessa viimeisessä voi

maksua vastaan testauttaa kuntoaan, teettää räätälöidyn kunto-ohjelman ja saada ohjausta sen läpivientiin. Testeistä esimerkiksi polkupyöräergometrillä arvioidaan testattavan hengitys- ja verenkiertoelimistön kuntoa. Lisäksi on saatavilla erilaisia lihaskuntotestejä ja kehonkoostumusmittauksia kohtuuhintaan.

Helsinkiläisten käytettävissä on kaupungin ylläpitämien hallien lisäksi yhdeksän yhtiöpohjaista uimahallia, kuten Haagan, Kallion ja Mäkelänrinteen uimahallit, joiden toimintaa kaupunki avustaa. Avanto-uimareillekin on pulahduspaikkoja ympäri kaupunkia, muun muassa Soutustadionilla.

RAKENTAMINEN

Alennuksia rakentajille

KUVA MATTI RAUTALA

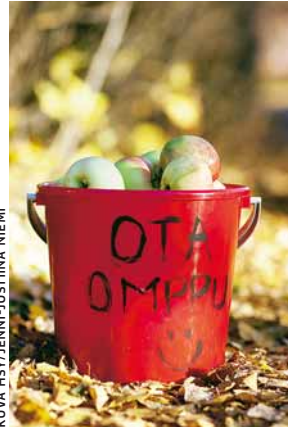
Helsinki-pientaloja Ala-Malmilla.

PIENTALON rakentamista tai laajentamista koskevista rakennusvalvontamaksuista saa 20 prosenttia alennusta, jos hakee lupia 1.10.2016–31.1.2017. Esimerkiksi 200-neliöisen talon rakentajat säästävät lähes 400 euroa. Alennus koskee omakoti-, pari- ja rivitaloja. Lisäksi matalaenergia-asuintalon rakentaja voi saada 20–30 prosenttia maksuallennusta. Alkuperäisten Helsinki-pientalomallien käyttö oikeuttaa 25 prosentin alennukseen rakennuksen koon mukaan määräytyvästä maksusta. Alennukset voi yhdistää ja ne voivat olla yhteensä yli 1 000 euroa. Pientalojen rakentamista koskevat luvat pitää lokakuun alusta alkaen hakea sähköisesti Lupapiste-palvelusta (www.lupapiste.fi). Lisätiedot www.rakvv.hel.fi.

laenergia-asuintalon rakentaja voi saada 20–30 prosenttia maksuallennusta. Alkuperäisten Helsinki-pientalomallien käyttö oikeuttaa 25 prosentin alennukseen rakennuksen koon mukaan määräytyvästä maksusta. Alennukset voi yhdistää ja ne voivat olla yhteensä yli 1 000 euroa. Pientalojen rakentamista koskevat luvat pitää lokakuun alusta alkaen hakea sähköisesti Lupapiste-palvelusta (www.lupapiste.fi). Lisätiedot www.rakvv.hel.fi.

KIERRÄTYS

Ylimääräiset omput kiertoon

KUVA HSY/JENNI-JUSTINA NIEMI

TULEEKO omenoita yli oman tarpeen ja onko osa niistä käyttökelvottomia? Tarjoa syömäkelpoisia ompuja tutuille, hevosstalleille, riistahoitoyhdistyksille tai laita portinpieleen sangollinen ohikulkijoille. Käyttökelvottomat omenat voi viedä Sortti-asetille (www.hsy.fi/sorttiaseimat) puutarhajätteen hinnalla eli viidellä eurolla, mutta eroteltuna muusta puutarhajätteestä. Omenoista tehdään biokaasua ja multaa. Jos viet omenoita jäteastiaan, säännöstele määrää. Ämpäriäinen omenoita kun painaa viitisen kiloa ja roska-astista tulee helposti liian painava käsivoimin siirrettäväksi.

VERKOSSA

Soitto-opetusta ilmaiseksi

SOITTAMISTA ja laulamista voi nyt opiskella omaan tahtiin ja ilmaiseksi, sillä Helmet-e-kirjastossa on avattu Rockway.fi-musiikkikoulun verkkokursseja aloittelijoille ja pidemmälle eteneille. Jokaisessa 77 kurssissa on useita oppitunteja. Opettajina ovat esimerkiksi kitaristi **Erja Lyytinen** ja laulaja **Jussu Pöyhönen**. Opetusta voi katsoa tietokoneelta, tabletilla tai älypuhelimesta. E-kirjastossa on myös kieli- ja ohjelmointikursseja. Lisätiedot: www.helmet.fi/ekirjasto.

Mobiilia lajittelutietoa

MIHIN roskikseen kuuluvat kissanhiekka tai led-lamput? Ohjeita saa Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n uudesta Jäteopas-mobiilisovelluksesta. Se on ladattavissa maksutta Windows-, Android- ja iOS-mobiililaitteisiin sovelluskaupoista nimellä **HSY Jäteopas**. Opas on myös sivulla www.hsy.fi/jateopas.

Reittiopas uudistuu

REITTIOPAS (www.reittiopas.fi) uudistuu vuoden loppuun mennessä reaaliaikaiseksi mobiilimatkaoppaaksi. Kokeiluversiota (beta.reittiopas.fi) voi jo käyttää. Helsingin seudun liikenne HSL on tehnyt uudistusta avoimen lähdekoodin periaatteella ja opas tarjoaa alustan uusille digitaalisille palveluille osoitteessa digitransit.fi. Esimerkiksi opiskelijoiden koodaama, yksilöllistä liikkumista helpottava Mobility Profile -mobiilisovellus on kohta liitettävissä uuteen oppaaseen, lataus Google Play -kaupasta.

INNOVAATIOKILPAILU

Kilpailuraadin puheenjohtaja **Bruce Oreck** ja yritysasiamies **Päivi Piispa**.

KUVA PERTTI NISONEN

Ekomatkailun näyteikkunaksi

HELSINGIN saarimatkailu sai kesällä kiehtovan lisän, kun aiemmin suljetut linnoitusmaat Vallisaari ja Kuninkaansaari avautuivat yleisölle. Samalla käynnistyi saarten kehittämisen matkailukohteena Metsähallituksen ja Helsingin kaupungin yhteisellä Puhdas Vallisaari -innovaatiokilpailulla.

Kilpailulla etsittiin ratkaisuja saarten energia-, vesi- ja jätehuoltoon sekä palvelujen kehittämiseen huomioiden saarten historialliset kerrostumat ja rikas luonto.

”Haimme tapoja yhdistää huipputeknologiaa matkailusaarten ja Itämeren arvokkaat luonnonolosuhteet huomioon ottavaan teknologiaan. Tavoitteena on kehittää saarista Helsingille älykkään ja puhtaan teknologian mallikohde”, kertoo kilpailun ideoija ja vetäjä, Helsingin kaupungin smart & clean -yritysasiamies **Päivi Piispa**.

Kilpailun tulokset julkistettiin 1. syyskuuta. Raati valitsi 12 määräajassa tulleen ehdotuksen joukosta voittajiksi ehdotukset *Precious Vallisaari* ja *Virgin Island*. 30 000 euron palkintosumma jaettiin voittajien, teemapalkinnon ja kunniamaininnan saajien kesken.

Kilpailun tulokset julkistettiin 1. syyskuuta. Raati valitsi 12 määräajassa tulleen ehdotuksen joukosta voittajiksi ehdotukset *Precious Vallisaari* ja *Virgin Island*. 30 000 euron palkintosumma jaettiin voittajien, teemapalkinnon ja kunniamaininnan saajien kesken.

suurlähettiläs **Bruce Oreck** korostaa sekä saarten että kilpailun ainutlaatuisuutta:

”Millään muulla huomattavalla pääkaupungilla ei ole yhtä hienoja, lähes luonnontilaisia saaria näin lähellä kaupunkia. On todella ainutlaatuista, että saaria kehitetään täysin harmonisesti luonnon ehdoilla.”

JOHANNA LEMOLA

Kilpailusta kertova video ja kaikki 12 kilpailuehdotusta ovat julisteina esillä näyttelyssä Allas Sea Poolin monitoimitilassa 30.9. saakka, osoite Katajanokanlaituri 2, avoinna pääsääntöisesti kello 10–18.

Ikuista Stadin helmiä

KAUPUNGIN verkkovideopalvelu Helsinki-kanava (www.helsinkikanava.fi) on alkanut julkaista kaupunkilaisten kuvaamia videoita asukkaiden tärkeiksi kokemista asioista, paikoista ja ilmiöistä Helsingissä. Videot voivat olla enintään kolmeminuuttisia. Kaupungilla on oikeus olla julkaisematta tai poistaa julkaistu video kanavalta. Tarkemmat tiedot ja lomake videoitten lähettämiseen löytyvät osoitteesta oma.helsinkikanava.fi.

Helsinki-kanavalta voi myös kat-

HELSINKI KANAVA

Videoita kaupungista

soa suoria lähetyksiä sekä tallenteita muun muassa kaupunginvaltuuston kokouksista, kaupunginorkesterin konserteista ja Ylipormestarin asukas-illoista.

Stadin suurin ikäluokka 27-vuotiaat

HELSINKILÄISISTÄ 19 prosenttia on 25–34-vuotiaita, kun koko maassa ikäluokan osuus on vain 13 prosenttia. Eniten Helsingissä on 27-vuotiaita. Koko Suomessa suurin ikäluokka on 67-vuotiaat. Erityisesti työ- ja opiskelumahdollisuudet houkuttelevat nuoria Helsinkiin.

Lähde: Tilastokeskus, Helsingin kaupungin tietokeskus

19 %
helsinkiläisistä on
25–34-vuotiaita.

Tyhjät tilat joustavasti käyttöön

Arja-Liisa Heikkilä (vas.) ja Maija Bergström etsivät tiloja vuokrattavaksi esimerkiksi kokous- ja harrastuskäyttöön.

KAUPUNGISSA on paljon tiloja, jotka eivät ole käytössä koko ajan. Niiden hyödyntämistä useamman käyttäjän kesken on alettu edistää Kalasataman Joustotilat-hankkeessa tänä vuonna – keväästä lähtien kaupunkilaisten vuokrattavana on ollut tiloja niin työ- kuin harrastuskäyttöönkin.

”Kaupunkielämä muuttuu. Lapsiperheet eivät välttämättä enää muuta pois keskustasta, vaan jäävät pienempiin asuntoihin. Tilojen vuokraaminen esimerkiksi juhlia varten voi olla hyvä ratkaisu”, sanoo hanketta vetävän Forum Virium Helsingin hankekoordinaattori Maija Bergström.

Nyt Helsingin älykkään kaupungin mallialueeksi kehitettävällä, uusien palveluiden kokeilualueella Kalasatamassa on vuokrattavana kymmenkunta tilaa. Tiloja voi vuokrata Flextila-palvelun kautta netissä.

”Yhdistykset ovat vuokranneet kouluhuoneita käyttöönsä, yrittäjät ja freelancerit työpisteitä”, kertoo Flextilan markkinointipäällikkö Arja-Liisa Heikkilä.

IDEANA on, että käyttäjä saa varata tilan lyhyeksi aikaa ilman kuukausimaksuja tai muita sitoumuksia. Tilojen haltijat puolestaan voivat tarjota tilojaan vuokrattavaksi silloin, kun he eivät niitä tarvitse. Suurin osa joustotiloista on varustettu älylukoilla, jotka toimivat mobiilitunnistautumisella, joten esimerkiksi ylimääräisiä avaimia ei silloin tarvitse teettää.

Tällä hetkellä vuokrattavana on esimerkiksi Setlementtiasuntojen kansalaistila Capellan puistotiellä. Siellä on järjestetty syntymäpäiviä ja joogatunteja. HOAS:n talon yhteistila Sörnäistenniementä ja Oranssi Ry:n

kokoustila Suvilahdesta saadaan mukaan syyskuussa.

”Tavoitteena on saada syksyn aikana mukaan myös esimerkiksi kirjaston, koulun ja päiväkodin tiloja”, Bergström kertoo.

Kysyntää erilaisille tiloille on paljon. Bergströmin mukaan hyviä vuokrattavia tiloja olisivat esimerkiksi taloyhtiöiden saunatilat tai katussa olevat tilat, joista löytyy kunnon keittiö.

”Esimerkiksi monet pop-up-kahvilat kaipaavat keittiötiloja.”

Tilojen vuokraamisesta hyötyisivät myös monet taloyhtiöt.

”Yksi voisi perustaa tiloihinsa kuntosalin, toinen keilaradan.

Alueen asukkaat eri taloyhtiöistä voisivat käyttää näitä kaikkia”, Heikkilä miettii.

Hanke on saanut rahoitusta täksi vuodeksi Helsingin kaupungin innovaatorahastosta ja rahoitukselle haetaan jatkoa. Bergströmin visiona on, että tulevaisuudessa tilojen yhteiskäyttöä mietittäisiin jo rakennusvaiheessa. Lisäksi tavoitteena olisi yksinkertaistaa tilojen vuokraamista entisestään.

”Tilat voisivat olla esillä useassa-kin tilanvarauspalvelussa. Ovathan lentoliputkin myynnissä usean kanavan kautta samaan aikaan.”

HETA ÄNGESLEVÄ

Lisätietoja: <http://fiksukalasatama.fi/joustotilat>, <http://flextila.com>, <https://varaamo.hel.fi>

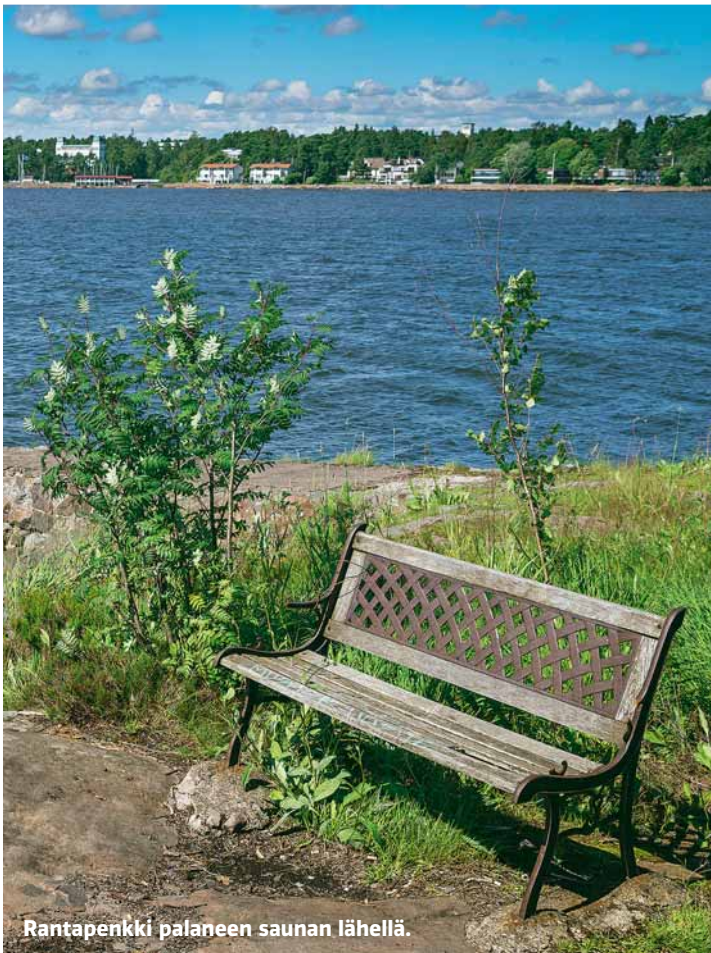
☎ Joustotilat-hankkeen pilottiin etsitään erilaisia tiloja Kalasatamasta ja lähialueilta. Haluatko tarjota tilaasi mukaan? Ota yhteys hankekoordinaattori Maija Bergströmiin: majja.bergstrom@forumvirium.fi

Kruunuvuorella kaupunkilainen pääsee kokemaan erämaista tunnelmaa.

TEKSTI RITA EKELUND KUVAT RAOUL CHARPENTIER

Kruunuvuorenlampi on suojelukohde.

Rantapenkki palaneen saunan lähellä.

Näkymä Kruunuvuorenkalliolta kohti keskustaa.

Sormustinkukka
sinnittelee Villa
Hällebon pihalla.

Satumetsää
Kruunuvuoren
rinteillä.

Lindbergin huvila on tullut tiensä päähän.

LAMPI on rantamaisemiltaan eheä rahkasammalreunuksineen ja järeine puineen. Tunnelma on erämainen”, kuvailee ympäristötarkastaja **Raimo Pakarinen**. Puhe on Kruunuvuorenlammesta, uuden Kruunuvuorenrannan kaupunginosan kätketystä helmestä.

Kaitalahden pohjukasta lähtee pieni polku kiertämään ylös metsäistä rinnettä. Tuuheiden latvustojen hämärässä voi paikoin törmätä puuta puskevien, luhistuneiden kesähuviloiden raunioihin. Kun rinne taipuu alas kallioiden väliseen painanteeseen, edessä avautuu 150 metrin mittainen lumpeiden täplittämä lampi, jonka ranta eteläpäässään muuttuu hyllyväksi avonevaksi.

Helsingin ainoa yhä luonnontilainen metsälampi syntyi merestä erkaantumalla noin 2 400 vuotta sitten. Lammen itärannalla hiekkatie kaartaa Haakoninlahden suuntaan, jossa rakennetaan helsinkiläisille uusia koteja. Kruunuvuorenlampi lähiympäristöineen on asemakaavassa luonnonsuojelualuetta.

PAKARINEN huomauttaa, että aivan pienen matkan päässä avautuu näkymä merelle ja keskustaan. Meren puoleista rinnettä lammelta ylös kavutesa männyn käyvät kähköräisiksi. Polku vie sammaleisten kivien lomitse Kruunuvuorenkalliolle, joka korkeimmillaan kohoaa merestä 25 metrin korkeuteen. Kruunuvuorenselän yli horisontissa siintää Helsinkiä Kulosaaren kasinolta Tuomiokirkon kupoleihin.

Kaupungin ympäristökeskuksessa työskentelevä Pakarinen tuntee hyvin kaikki Kruunuvuorenrannan kaupunginosan luonto- ja ulkoilukohteet. Näihin kuuluu historiallisia kartanopuistoja, metsää, niittyjä ja luontopolkuja sekä kuusi kilometriä rantaviivaa. Luonnonsuojelualueita ovat Kruunuvuorenlammen ohella Stansvikin lehto ja tervaleppäkorpi sekä lehmusmetsikkö Kruunuvuoren kaakkoisosassa.

”Suojeltujen alueiden yhteinen pinta-ala on aika suuri, ja ne liittyvät isoon Tullisaaresta Tahvonladdeniemeen ulottuvaan viheraluekokonaisuuteen”, Pakarinen summaa.

VUOTEEN 2030 mennessä Kruunuvuorenrantaan rakennetaan koteja 12 500 asukkaalle. Lisää liikkujia alueelle tuo raide- ja kevyen liikenteen siltakokonaisuus, joka on tarkoitus rakentaa Hakaniemestä Korkeasaaren kautta Laajasaloon. Pakarinen toteaa, että lisääntyneet kävijämäärät on tarpeen huomioida Kruunuvuoreen viheralueiden suunnittelussa.

”Metsässä kulumista voi vähentää hyvällä reittisuunnittelulla. Kallioiden kasvipeitteen kulumista on vaikea välttää, mutta hyvä polku ottaa pääosan kulkijoista.”

Toistaiseksi Kruunuvuorella ei ole ruuhkaa. Vuodenajasta riippuen paikan päällä voi bongata harvinaisia kasveja, kääpiä tai lintuja.

”Syys-lokakuussa osa metsälinnuista on muuttanut etelään, mutta vanhan metsän suosijoista vaikkapa työttöjäisen, puukiipijän tai palokärjen voi tavata läpi vuoden. Jos syksy on lämmin, viimeiset lepakotkin lentelevät ennen talviteloille asettumista. Ja sieniä ja puolukoita voi vielä poimia”, Pakarinen vinkkaa. ■

Lisätietoa: www.uuttahelsinki.fi,
www.hel.fi/luontotieto

Yhteisissä kokoontumisissa kahvitellaan, jutellaan, samastutaan ja opitaan hyvässä hengessä.

"Naapuruuspiirissä opitaan tuntemaan naapuruston ihmisiä ja voidaan jakaa ajatuksia", kertovat Jaana Auer (vas.), Ilja Miskala ja Meri Tervo.

Naapuruuspiiri tepsii yksinäisyyteen

TEKSTI KATJA ALAJA KUVAT KIMMO BRANDT

ELETTIIN maaliskuuta 2016, kun ikäihmisiä alkoi virrata taloyhtiön kerhotilaan Laajasalossa. Juttu luisti, vaikka kaikki osallistujat eivät tunteneet toisiaan. Näin sai Kirkkosalmentie 3 A:n Naapuruuspiiri alkunsa, muistelevat **Mervi Tervo**, **Jaana Auer** ja **Ilja Miskala**.

Tapaamisen ohjasi Metropolia Ammattikorkeakoulun geronomian opiskelija Auer toisen vapaaehtoisen kanssa. Rudolfin palvelukeskustoiminnan toiminnanohjaaja Miskala oli tukenut häntä suunnittelussa ja järjestelyissä. Eläkkeellä oleva Tervo osallistui tapaamiseen.

"Minut innosti mukaan itsekäs syy eli halu tustua uusiin ihmisiin. Olinhan vasta muuttanut Helsinkiin", Tervo kertoo.

Jotkut osallistujat pyysivät saattajan ensimmäiseen tapaamiseen, koska se madalsi osallistumisen kynnystä.

KEVÄÄN aikana Kirkkosalmentiellä alkoi kokoontua kerran viikossa pariiksi tunniksi ikäihmisten "olohuone", Naapuruuspiiri, johon myös muut halukkaat ovat olleet tervetulleita.

"Osassa tapaamisista oli pientä ohjelmaa, kuten

leikkimielinen tietovisa ja menneiden vuosikymmenien muistelemista 'muistojen matkalaukun' avulla", Auer kertoo.

"Muuten keskityttiin vain kahvittelemaan ja seurustelemaan toisten kanssa. Mitään erityistä ohjelmaa ei tarvitse olla", Miskala lisää.

Piiri jatkaa tänä syksynä.

"On niin tärkeää kuulla toisten asioista ja saada muiden näkemyksiä, sillä monilla muillakin on samanlainen tilanne kuin itsellä", Tervo sanoo. Nyt hän aikoo ryhtyä vapaaehtoiseksi toisen ryhmäläisen kanssa.

Soile Atacocugu on ollut kehittämässä Naapuruspäiirejä.

HELSINGISSÄ toimii 12 Naapuruspäiiriä Vuosaarissa, Laajasalossa, Herttoniemessä, Kontulassa ja Töölössä. Ensimmäinen sai alkunsa kahdeksan vuotta sitten.

Idean takaa paljastuu sosiaali- ja terveystieteiden Herttoniemen yhdyskuntatyöntekijä **Soile Atacocugu**, joka on halunnut torjua vanhusten yksinäisyyttä alueilla, joilta puuttuu virallista päivätoimintaa. Atacocugu on kehittänyt mallia yhdessä vapaaehtoisaktiivi **Kalevi Möttösen** ja vapaaehtoistyön koordinaattori **Meeri Kuikan** kanssa.

”Naapuruspäiiriin on helppoa tulla, sillä matkaa on enintään puoli kilometriä kotoa eikä osallistuminen maksa mitään. Tämä johtuu siitä, että vapaaehtoiset ohjaavat päiirejä ja me sosiaali- ja terveystieteiden puolen ja muut kaupungin työntekijät eri alueilla tuemme heitä monin tavoin.

Jos omalla alueella ei ole päiiriä, perustetaan sellainen”, Atacocugu toteaa.

Miskala sanoo, että ohjaajilla ei tarvitse olla aikaisempaa kokemusta ryhmien ohjaamisesta.

Vapaaehtoiset järjestävät tapaamiset ja pistävät sanan kiertämään turuilla ja toreilla. Tervo sai tiedon Kirkkosalmien toiminnasta Laajasalon kirjaston ilmoitustaululla olleesta mainoksesta, ja Laajasalon apteekki on keksinyt jakaa toiminnasta

kertovia käyntikortteja.

”Herttoniemen terveysasema on luvannut kirjoittaa ’Naapuruspäiiri-reseptejä’, taloyhtiöt antavat kerho- ja asukastiloja ilmaiseksi käyttöön, yrityssponsoreilta tulee kahvia ja niin edelleen. Monet tahot ovat lähteneet mukaan”, iloitsee Atacocugu.

Se on huomattu, sillä Naapuruspäiiri voitti viimevuotisen Kaupunginjohtajan vuoden saavutus-kilpailun.

KESÄTAUON jälkeen Naapuruspäiirit kukkivat. Asukastalo Kulkurin päiiri Vuosaaren Rastilankalliossa ohjaa kaksi vapaaehtoista, **Birgitta Bakker** ja **Liisa Virkki**.

Työttömänä oleva gerontologi Bakker kertoo, että päiirin väki ulottuu vasta eläkkeelle jääneistä korkeaan ikään eh-tineisiin. Heitä yhdistää vahva halu saada tietoa ja vertaistukea.

”Olen työni kautta huomannut, että iäkkäät ihmiset ovat vähän yksin ja ikääntyminen pelottaa. Kaikki eivät oikein tiedä vanhusten palveluista”, Bakker sanoo. Hän pitää elämää nähenistä ja haluaa jakaa ammattitaitoaan.

Syksyn ohjelmaan kuuluu monenlaista sivistävää.

”Luvassa on aluekävely Vuosaarissa Helsingin yliopiston tutkijan johdolla ja asiaa hoitotahdosta ja edunvalvonnasta. Oma jäsenemme kertoo kehitysyhteistyöstä ja kansalaistoiminnasta”, Bakker listaa.

Jälkimmäisessä toteutuu tärkeä ajatus siitä, että ikäihmiset eivät ole ”kohteita”, vaan aktiivisia osallistujia. ■

Vuosaaren ja Laajasalon Naapuruspäiirit kokoontuvat Asukastalo Kulkurissa (Rastilankallio) 1) tiistaisin kello 13–15 ja Kirkkosalmentie 3 A:ssa 19.9. alkaen maanantaisin kello 10–12.

Napin avulla löytyy apua

KUVA PERTTI NISONEN

Pauliina Seppälä

KUN tarvitsee apua tai haluaa tehdä jotakin uutta, niin miksi ei kirkkaisu nurkan taakse. **Nappi Naapuri** on naapurustojen käyttöön tehty sosiaalinen media, jossa voi ilmoittaa erilaisista asioista – esimerkiksi halusta saada tai tarjota apua yhtä lailla kuin lainata, vaihtaa tai antaa tavaroita. Siellä voi myös tiedottaa tapahtumista ja tehdä aloitteita.

”Napin avulla on löytynyt pyöräkumin paikkaaja, matkavinkkejä Puolaan ja ihmisiä kokkaussiltoihin. Samalla on kohdattu uusia ihmisiä, joita ei ehkä muuten tapaisi”, kertoo **Pauliina Seppälä** Nappi Naapurin keksineestä Yhteismaa-järjestöstä.

Toistaiseksi palvelu toimii parhaiten tietokoneella tai tabletilla. Kun kaivattu asia löytyy kartalta, voi käydä keskustelua, ja jos yhteinen sävel löytyy, voi vaihtaa yhteystietojen ja privaatisti.

Kesällä 2016 Nappi Naapuri ylsi *Nordic Independent Living Challenge* -kilpailussa viiden finalistin joukkoon. Mukana oli ikääntyneiden ja vammaisten itsenäistä asumista tukevia pohjoismaisia innovaatioita. Siinäkin hyvä idea Napin käyttöön.

Lisätiedot: www.nappinaapuri.fi

”On tärkeää kuulla toisten asioista ja saada muiden näkemyksiä, sillä monilla on samanlainen tilanne kuin itsellä.”

Naapuruspäiiriin!

Jos haluat lähteä mukaan Naapuruspäiiriin tai perustamaan sellaista, saat lisätietoa netistä (www.hel.fi > Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut > Sosiaalinen tuki ja toimeentulo > Asukastoiminta) ja Soile Atacocugulta, p. 09 3107 3206, soile.atacocugu@hel.fi.
Facebook-sivut: www.facebook.com/Naapuruspäiiri-388109407931249/.

Opettaja, Vilijonkka, mummi, Solveig, Ryhmäteatterin pioneeri – palkitulla **Leena Uotilalla** riittää rooleja.

Stadin friidu

TEKSTI TIINA KOTKA KUVA PERTTI NISONEN

MEIDÄN vanha Wickström oli tässä parkissa vuosia. Neitsytmatkalla se hyytyi Suomenlinnan kapeikkoon ja meinattiin jäädä ruotsinlaivan alle. Mies ehti jo huutaa, että kengät pois, hypätään, jos moottori ei nyt käynnisty”, kertoo **Leena Uotila** Tokoinrannassa venelaiturin vieressä.

Ollaan näyttelijättären pitkäaikaisilla rakkaila kotikulmilla. Meri rantoineen on hänelle tärkeä, varsinkin Töölönlahti, jota kiertäessä repliikit painuvat muistiin ja olo virkistyy.

”Olen ollut kauhuissani Töölönlahden täyttöehdotuksista ja uudisrakentamisesta. Kaupungissa pitää olla luonnontilaista maata ja rantoja kaikkien käyttöön. Näen joka päivä, miten tärkeitä ne asukkaille ovat.”

Uotila harrastaa lähimatkailua, jalan. Varsinkin Suurkirkon portaille pitää päästä lennättämään ajatuksia, samoin Karhupuistoon, rautatieasemalle ja Esplanadille.

”Aistin Espalla hyvin vanhan tunnelman ja vii-pylen siinä. Muistojakin tulee mieleen. Faijan kanssa käytiin samoilla kulmilla leffäteatterissa, ja Stockkalla oli hissitytöt. Rautatieasemallakin on niin kansainvälinen tunnelma, että käyn siellä ulkomaanmatkoilla. Lapsuuden paikkoihin on tullut erityinen side, vaikka tykkään koko Stadista.”

Se on huomattu. Stadin slangi -yhdistys valitsi kesäkuussa Uotilan Stadin Friiduksi. Palkitsemistilaisuudessa Uotila harmitteli sitä, ettei ole nähnyt yhtään slangiksi kirjoitettua näytelmää ja lupasi edistää sellaisen syntymistä.

”Puhun yleiskieltä – varmaan työn ja meillä asuvan hyryläläisen takia – mutta sekaan lipsahtaa 50-luvun tsennaamista, tsiigaamista, tsöraamista ja näitä uudempiakin, kuten se tuli mulle avautuu.”

NÄYTTELIJÄTÄR paiskii yhä töitä, vaikka on virallisesti eläkkeellä.

”Töissä en ehdi kuulostelemaan kolotuksia. Saan ilmaista itseäni roolihaamojen avulla ko-

konaisemmin ja enemmän. Pysähdyn tutkimaan asenteitani ja reaktioitani – muuten varmaan vaan mennä toheltaisin ympäriinsä. Nautin työhön kuuluvasta kokeilemisestä, yhdessä tekemisestä ja yleisökontaktista.”

Parhaillaan hän näyttelee Kaupunginteatterin *Komisario Palmun erehdyksessä* vanhaneiti Amalia Rygseckia, jossa riittää tulkittavaa oveluudesta kippakuuteen.

”Esitys on ihanaa 30-luvun epookkia upeine pukuineen ja lavasteineen. Eniten ollaan Eirassa, mutta Kämpissäkin käydään. Huumoria riittää, ja sehän sopii, koska kiinnitin aina huomiota tilanteiden huvittaviin puoliin ja teen mielelläni komedioita.”

Uotilan monipuolisista teatteri-, tv-, elokuva- ja äänirooleista saattavat pienimmille olla tutuimpia *Muumilaakson tarinoiden* äänet kertojasta Vilijonkkaan ja vanhemmille naispääosat 70-luvun *Solveigin laulusta* uusimpaan *Nuotin vierestä* -elokuvaan. Näyttelijätär ei ole muutenkaan kaihtanut uusia säveliä, mikä kuultiin vasta *Billy Elliot* -musikaalissa.

”Hyvä jos olin laulanut pianon säestyksellä ja yhtäkkiä oli taustalla orkesteri ja muu ammattiväki! Ihanat lapsilaulajat näyttivät mallia, että mitä sitä pähkäilemään, sen kun mennään ja vetäistään laulut ja repliikit kuuluvalla äänellä.”

NÄYTTELIJÄN arkea ja juhlaa Leena Uotila on nähnyt pienestä pitäen, sillä hän kävi usein katsomassa isäänsä **Erkki Uotilaa** estradilla, pääsi kullisen taakse ja muihinkin esityksiin. Elokuviakin ty-

Stadille kundikin

Stadin slangi ry valitsee vuosittain Stadin Friidun lisäksi Stadin Kundin. Tänä vuonna arvonimen sai apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri lukuisista ansioistaan Helsingin hyväksi. Hänen todettiin muun muassa ”edustavan stadilaisuutta modernisti, olevan sosiaalisessa mediassa erittäin aktiivinen kaikissa Stadin arkeen ja juhlaan liittyvissä asioissa”.

tär rakasti – ja luikahti niitä katsomaan vaikka salaa kotikulmien elokuvateatterin takaovesta. Näyttelijänoppia karttui myös koulunpenkiltä Tyttönormaalilyseosta Teatterikouluun.

”Taisin tosin olla Tipulan teatterikerhoa vetävän **Ansa Ikosen** edessä niin jäykkänä kunnioitukselta, että osa opeista meni ohi. Englanninopettajakin oli persoona, laittoi meidät näyttelemään oppikirjan dialogeja.”

Näytelmien maailma on Uotilan nykyisessäkin perheessä arkea, onhan puoliso **Henri Kapulainen** paitsi näytellyt, myös kirjoittanut ja suomentanut näytelmiä ja poika **Arttu**kin on päättänyt näyttelijäksi. Tytär **Annu** on kuvataiteilija.

Vielä ei tiedetä, jatkuuko näyttelijäperinne suvussa neljänteen polveen. Tähän asti isoäiti on kyydinyt jälkipolvea lähinnä jalkapallo- ja jääkiekkoturnauksiin.

”Veisin lapsenlapsiani mielelläni lastenteatteriesityksiinkin, mutta ne alkavat usein piinallisen aikaisin ja niitä saisi olla paljon enemmän.”

HELSINGIN teatteritarjonta on Uotilan mielestä monipuolista uusine ryhmineen päivineen. Niistä hänellä on kokemusta itselläänkin, olihan hän miehensä kanssa mukana Ryhmäteatteria perustamassa.

”Siellä tehtiin kaikki yhdessä: valittiin näytelmät, oltiin narikassa, näyteltiin ja saatiin samaa palkkaa. Se oli hylvaton ja pidäkkeetöntä touhua, ja elämä aika boheemia muutenkin. Lapsia pikemmin katsottiin mielenkiinnolla, että millaisia noista kasvaa, kuin yritettiin heitä kasvattaa.”

Sitten Uotila on kasvattanut uutta näyttelijäsukupolvea myös työkseen, Teatterikorkeakoulussa. Hän toivoisi teatteria hyödynnettävän kasvatuksessa enemmän jo peruskoulusta alkaen.

”Voi kun saataisiin takaisin ne vanhat koululaisliput! Silloin jokaisella olisi perhetaustasta riippumatta mahdollisuus päästä useisiin esityksiin. Olen omin silmin nähnyt, millaisia oivalluksia esitykset lapsissa ja nuorissa synnyttävät, avaavat ihan uusia maailmoja. Sitähän ne parhaillaan tekevät, iästä riippumatta.” ■

**”Olen omin silmin
nähty,
miten esitykset
avaavat
uusia maailmoja.”**

Uudistetussa Töölön kirjastossa ei tarvitse hissutella.

Töölön kirjastonjohtaja Anne Ala-Honkola ja remontin pääsuunnittelija Tapani Mustonen iloitsevat uudistetusta kirjastosta.

Tilaa ihmisille

TEKSTI HETA ÄNGESLEVÄ KUVAT MARJA VÄÄNÄNEN JA HELSINGIN KAUPUNGINKIRJASTON ARKISTO

RAKASTETTU Töölön kirjasto avasi ovensa elokuussa pitkän remontin jälkeen. Vuonna 1970 valmistuneen kirjaston remontti oli tarpeellinen esimerkiksi vanhentuneen talotekniikan takia.

Kunnostuksessa haluttiin säilyttää kirjaston suunnitelleen arkkitehdin **Aarne Ervin** kädenjälki. Ervin ajatuksena oli antaa mahdollisimman paljon tilaa ihmisille, mutta vuosien varrella tila on vähentynyt esimerkiksi lisähyllyjen ja lainausautomaattien takia.

"Nyt haettiin taas avaruutta, joskin alkuperäisen arkkitehtuurin ja uuden tekniikan yhdistämisessä oli haasteita", pääsuunnittelija **Tapani Mustonen** Arkkitehdit Mustonen Oy:stä kertoo.

Entinen musiikkiosasto on muutettu kävijöiden muunneltavaksi oleskelutilaksi.

KIRJASTOVÄKI halusi ottaa asiakkaiden toiveet huomioon remonttia suunnitellessaan.

"Eniten toivottiin hyviä vessoja ja sähköpistokeita sekä tilaa istuskelulle ja oleskelulle. Myös hiljaista tilaa haluttiin", Töölön kirjastonjohtaja **Anne Ala-Honkola** kertoo.

Tätä kaikkea myös saatiin. Entinen musiikkiosasto on nyt muutettu kävijöiden olohuoneeksi, missä voi jutella ja kokoontua, soittaa sähkörumpuja ja -pianoa, pelata pelikonsolilla ja vaikka käyttää ompelukonetta. Kirjastossa kun ei nykyään tarvitse hissutella.

"Terassiksi kutsumaamme tilaa on myös helppo muunnella, sen ei tarvitse olla pysyvästi nykyisenlainen", Ala-Honkola sanoo.

KIRJASTON parvekkeet ovat olleet käyttökiellossa 1980-luvulta niiden huonon kunnon takia. Nyt pitkät valkoiset parvekkeet on saatu takaisin asiakkaiden käyttöön, ja siellä voi viettää aikaa aina säiden salliessa.

Lähes 100-paikkainen opintosali on uudessa iskussa: kalusteet on kunnostettu, saliin on saatu lisävalaistusta lisäämällä lukuvalo ja sähköpistoke jokaiseen pöytään. Ilmastointia on parannettu, eikä lukusalissa tarvitse enää talvella palella tai kesällä hikoilla.

Muutenkin kirjastoon on tehty ryhmätiloja erilaisia kokoontumisia varten.

"Kaupunkilaisilla on yhteisen maksuttoman tilan tarve. Töölön kirjasto on myös monen etätöpaikka: täällä moni tekee kuulemma viikon tehokaimman työpäivänsä", Ala-Honkola kertoo.

Lastenosasto on aina ollut Töölön kirjastolle tärkeä. Nyt siellä on muun muassa asiakkaiden toivoma leikkinurkkaus. Kalustettu kerho huone sopii erilaisten lastentapahtumien järjestämiseen.

Kirjoja Töölön kirjastossa on sama määrä kuin ennen remonttiakin, noin 85 000 nidettä. Suuntauksena on kuitenkin, että kirjoja on esillä aiempaa vähemmän. Jos jotain kirjaa ei löydy hyllystä, niin sen voi pyytää henkilökunnalta tai varata. Lisäksi tarjolla on muutakin lainattavaa kuin kirjallisuutta, esimerkiksi soittimia.

"Voi lainata ukuleleen tai kanteleen", Ala-Honkola kertoo. ■

Nimi keskustakirjastolle

VASTAPÄÄTÄ Musiikkitaloa rakennetaan parhaillaan uudenlaista keskustakirjastoa. Vuonna 2018 valmistuvalle kirjastolle etsitään nimeä kaupunkilaisten avustuksella. Kaikille avoin nimikilpailu avataan 1. lokakuuta netissä osoitteessa: www.keskustakirjasto.fi.

Lopullisen nimen ehdotuksista valitsee apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljasen** koakoama raati. Nimi julkistetaan uudenvuodenaattona.

Kaikkien osallistujien kesken arvotaan elämyspäivä Helsingissä.

Koulu muuttuu

Opetussuunnitelman uudistus ja koulun digitalisoituminen kuuluvat saumattomasti yhteen. Koulu vastaa yhteiskunnan ja työelämän muutokseen, ja harjaannuttaa oppilaan taitoihin, joita tarvitaan monimuotoisessa maailmassa.

Lapsille ja nuorille halutaan tarjota mahdollisimman hyvää oppimista nyt ja tulevaisuudessa – tämä on historiallisen uudistuksen ydin.

- Fokus on oppilaan oppimisessa, ehkä jopa enemmän kuin koskaan ennen. Muuttuvassa maailmassa tarvitaan entistä enemmän esimerkiksi sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön, tiedonhankinta- ja käsittelytaitoja, vastuun ottamista omasta tekemisestä ja digitaalisia taitoja. Näihin kaikkiin haasteisiin uusi opetussuunnitelma tarjoaa työkaluja, Helsingin opetustoimen johtaja **Liisa Pohjolainen** sanoo.

Digitalisaatio on huima toiminnan muutos. Helsinki on laatinut opetukselle digitalisaatio-ohjelman 2016-2019. Ideana on, että vastedes koulussa tehdään töitä kuten muuallakin yhteiskunnassa – pääosin digitaalisesti.

Digitilöikka ei pysähdy vuoteen 2019. Jo nyt on esimerkiksi suunniteltu data-analytiikan hyödyntämistä arvioinnissa ja kokeiltu robotteja opetuksen apuna.

Toisin kuin julkisuudessa on väitetty, koulun digitalisoituminen tulee tasoittamaan oppilaiden välisiä eroja.

- Digitaaliset taidot kuuluvat kansalaistaitoihin. On tärkeää, että koulu ottaa vastuun tästä, opetustoimen johtaja jatkaa.

Niin ikään koulu on paikka, jossa voidaan harjoitella itsesääätelyä ja kriittisen ajattelun taitoja. Digitodellisuus ei voi eikä saa syrjäyttää reaali maailmaa.

Toinen erityisen tärkeä asia Helsingissä on ilmiöopetus.

- Se on joustavaa ja muutokselle avointa, korostaa yhteisöllisyyttä, yhteistyötaitoja ja tiedon soveltamista. Ilmiöopetuksen myötä pääsemme uudenlaisen oppimisen ytimeen, Pohjolainen kiteyttää.

Ilmiöopetukseen kuuluu näkemys siitä, että koulu on kaikkialla. Oppimista ei ole sidottu luokkahuoneisiin, eikä edes koulurakennukseen.

- Koko Helsingin rikas urbaani ympäristö on ulottuvillamme. Kiitos langattomien yhteyksien ja uuden teknologian. Haastamme paitsi museot ja laitokset myös virastot ja yritykset yhteistyöhön koulujen kanssa.

Vaikka ilmiöopetus ja digitalisoituminen ovat näkyvimmit muutokset koulussa, ne ovat kuitenkin vain välineitä ja keinoja. Tulevaisuuden koulussa opettaja ei jaa tietoa vaan aktivoi oppilaita oppimaan. Uudistuneessa koulussa on entistä motivoituneempia ja innostuneempia oppilaita ja opettajia.

Pohjolainen haluaa vielä mainita opiskelun yksilöllistymisen entisestään. Kaikille oppilaille tullaan tekemään henkilökohtaiset opetussuunnitelmat. Samoin maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen parantamiseen tullaan satsaamaan.

TEKSTI **TIINA SANDBERG**

KUVAT **JEFUNNE GIMPEL**

<< Luokanopettaja
Petteri Elo Hiidenkiven
peruskoulusta.

< Keikkuminen on sallittua!
Nykykoulussa on monenlaisia
istuimia, mm. palloja, jakkaroita
ja säkkituoleja.

> Rehtori Kirsi Kaarela Hiidenkiven
peruskoulusta.

Oppimisen taidot edellä Arviointi osaksi oppimista

Uusi opetussuunnitelma muuttaa opetusta ja koulua merkittävästi. Tietojen keräämisen sijasta tärkeintä on opiskelun taitojen opettelu. Opettajan työssä tämä näkyy niin sisältöjen kuin menetelmienkin uudistumisena.

Hiidenkiven peruskoulun toimintakulttuuriin kuuluu opetuksen kehittäminen. Monia uuden opetussuunnitelman tuomia muutoksia on ehditty kokeilla ja pohtia. Niin ikään koulun rakenne – fyysisesti ja toiminnallisesti – tukee tulevia muutoksia.

- Uusi opetussuunnitelma terävöittää tekemistä ja velvoittaa kouluja lähtemään mukaan opetuksen uudistamiseen, rehtori **Kirsi Kaarela** kiittää.

Hänen mielestään keskeistä uudistuksessa on oppilaan oma aktiivinen rooli ja vastuu omasta oppimisestaan, opiskelutaitojen ensisijaisuus oppimisessa ja arvioinnin nivominen osaksi opetusta.

- Oppilaalle toki annetaan vastuuta ikätason mukaisesti eli pienille tarjotaan pieniä palasia, ja yhdeksäsluokkalaisille jo isoja kokonaisuuksia.

Hiidenkivessä jokainen tunti alkaa tavoitteiden asettamisella ja keskeisten käsitteiden avaamisella. Tärkeä osa opiskelua on oppimisen sanoittaminen eli esimerkiksi matematiikan tunnilla oppilas kertoo miten on päätenyt tiettyyn ratkaisuun.

Oppilaan vastuu tekemisestään nivoutuu arvioinnin uudistumiseen. Jo nyt iso osa kouluista on siirtynyt sanalliseen arviointiin, mutta Kaarelan mielestä matkaa uudistuksen sisäistämiseen on vielä. Kyse on paljon enemmän kuin numeroarvioinnin korvaamisesta sanallisella arvioinnilla.

- Uuden opetussuunnitelman mukaan arviointi on osa opetusta. Oppimista ja opetusta kehitetään kaiken aikaa palautteen kautta. Opettajan on ihan aluksi mietittävä onko minun opetukseni sellaista, että siitä voi antaa sanallista palautetta. Tavoitteet on asetettava selkeiksi, jotta voidaan miettiä kuinka hyvin niihin on päästy. Kun tiedetään mihin oppilas pyrkii, ei loppuarviointi koskaan tule yllätyksenä, Kaarela selittää.

Myös vanhemmat pääsevät entistä tiiviimmin seuraamaan oppilaan edistymistä ja heidät otetaan mukaan tavoitteiden asetteluun.

Ei mitä vaan miten

Ilmiöopetuksen merkitys kasvaa vuosi vuodelta. Luokanopettaja **Petteri Elo** Hiidenkiven peruskoulusta odottaa muutosta innolla. Ensi syksystä lähtien kouluvuosi on mahdollista rakentaa taitotavoitteiden, ei sisältöjen, varaan.

- On hienoa, että uusi OPS ohjaa meitä lähestymään opettamista ja oppimista aivan uudella tavalla. Uskon että niin oppilaat kuin vanhemmatkin hoksaavat pian, että erilaisten taitojen, kuten kriittisen ajattelun tai ePortfolion käytön harjoittelun painottaminen tekee opiskelusta monin verroin mielekkäämpää, Elo jatkaa.

- Aluksi oppilaat voivat olla ihmeissään kun opettaja haastaa oppilaat mukaan. Opiskelu tulee olemaan rankempaa mutta haus Kempaa. Kyse ei enää olekaan siitä, mitä ope haluaa, vaan siitä että oppilas itse haluaa onnistua, Kaarela täydentää.

Ilmiöt ja digitalisoituminen

Ilmiöopetuksesta on puhuttu julkisuudessa paljon. Helsingin tavoitteena on, että 25 prosenttia opetuksesta on ilmiöpohjaista vuoteen 2019 mennessä. Ilmiöitä ei ainakaan aluksi voi erottaa aineista, vaan

ilmiöopetus rakennetaan muuttamaan aineen yhdistelmistä. Esimerkiksi työelämätaitoja opiskellaan kielten, yhteiskuntaopin, äidinkielen, opinto-ohjauksen ja matematiikan yhteistyönä. Tai teatteria käsityön, äidinkielen, musiikin ja kuvataiteen yhteistyönä.

Hiidenkivessä on tehty ensi vuodeksi suunnitelma ilmiöopinnoista eri luokka-asteille.

- Lähdimme liikkeelle ainejaosta, mutta oletan että kolmen vuoden kuluttua emme enää tarvitse tällaista paperia, Kaarela sanoo.

Hiidenkivessä oppilaat saavat päättää, miten ilmiötä opiskellaan. Eli aihe ja aineet on määriteltä, mutta niiden puitteissa oppilaat miettivät, mitä haluavat opiskella.

Digitalisoituminen kuuluu tulevaan opetussuunnitelmaan ja muuttuvaan kouluun, mutta sen tuomiin muutoksiin Hiidenkivessä ei ole vielä paneuduttu erityisesti.

- Tärkeää ei ole tekniikka sinällään vaan sen tuoma lisäarvo opetukselle. Digitalisaation huumassa kannattaa tämä pointti pitää mielessä, Elo tiivistää.

Opetamme yhdessä

Yksi muuttuvan opetuksen kulmakivistä on opettajien

Uuden syksyn 2016 opetussuunnitelman kulmakivet

- taitotavoitteet
- ilmiöopetus
- arviointi osana opetusta
- digitalisoituminen

tiimityö ja pariopettaminen. Hiidenkivessä tästä on hyviä kokemuksia jo vuosien ajalta. Parhaimmillaan pariopetus on huikea yhdistelmä.

- Esimerkiksi erityisopetusta ei nykyään anneta pienryhmissä vaan erityisopettaja tulee perusopetuksen ryhmään mukaan. Ajattelemme, että kaikki ovat omalla tavallaan erityisiä ja erilaisia. Kaksi opettajaa isommassa ryhmässä tuottaa huomattavasti enemmän hyvää kuin yksi opettaja kahdessa pienessä ryhmässä, Kaarela tietää.

Koulun johtamisen näkökulmasta tärkeintä rehtorin mukaan on muutoksen mahdollistaminen ja toisaalta valvominen: Kaiken ei heti tarvitse muuttua, mutta minun tehtäväni on pitää huolta siitä, että opettajat opettavat ja arvioivat uuden opetussuunnitelman mukaisesti.

TEKSTI **TIINA SANDBERG**
KUVAT **HANNES VICTORZON JA JEFUNNE GIMPEL**

Autonkorjauksen opinnoissa hyödynnetään mobiililaitteita ja sosiaalista mediaa

Toisen vuoden opiskelijat Adam Mohammed, Tapio Laakso, Aaro Akkanen ja Jimi Väisänen kuvaavat videolle auton ilmastointilaitteen huollon eri vaiheita. Työssäoppimisjaksolla opettaja Janne Kantanen seurasi nuorten oppimisen edistymistä Facebook-ryhmän kautta.

Stadin ammattiopistossa autoalan opiskelijat dokumentoivat työssäoppimisjaksoillaan autokorjaamoissa työtehtäviään Facebook-ryhmään. Lehtori **Janne Kantanen** keksi ottaa hyötykäyttöön nuorille tutun palvelun muutama vuosi sitten.

- Perustin Henkilöauton korjaaminen -kurssin opiskelijoille suljetun ryhmän, joka toimi sähköisenä oppimispäiväkirjana. Teoriatunneilla ennen työssäoppimisjaksoa opiskeltiin iPadin ja Facebookin käyttöä, kertoo Kantanen.

Nuoret julkaisivat ryhmässä kuvia ja lyhyitä tekstejä tekemis-

tään huolloista ja korjauksista noin kahden kuukauden mittaisella työssäoppimisjaksolla.

- Usein Facebookissa kyseltiin neuvoja toisilta ja autettiin muita. Vertaisoppimista ja keskustelua oli paljon, ja sosiaalisen median käyttö vahvisti myös ryhmän me-henkeä.

Maahanmuuttajataustaisille ja hiljaisemmille opiskelijoille Facebookin käyttö sopi erityisen hyvin, sillä yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.

TEKSTI JA KUVA **RAIJA KALJUNEN**

Ilmiöiden opiskelu innostaa lukiossa

Hyvä elämä. Tulevaisuus. Tiede. Energia. Erilaisuus. Näihin ja muihin ilmiöihin ovat Etu-Töölön lukion opiskelijat perehtyneet ilmiöjaksoilla, joita on järjestetty jo neljänä vuonna.

Ilmiöiden opiskelu ylittää oppiaineiden rajat. Se vie ulos luokkahuoneista ja tuo asiantuntijavieraita

lukioon. Opiskeluun voi sisältyä vaikkapa videon, musikaalin tai käsikirjoituksen tuottamista.

Ilmiöiden ideointiin osallistuvat kaikki. Valitsemastaan ilmiöstä opiskelija tekee ilmiötyön.

- Ilmiötyöskentelyssä kaikki saavat oppia tulevaisuuden ja työelämän taitoja. Samalla opitaan uusia työskentelytapoja, mikä hyödyttää myös jatko-opinnoissa pärjäämistä, sanoo apulaisrehtori **Saila Linkopuu**.

- Ilmiöiden opiskelu liittyy myös lukiomme yrittäjyysopintojen kokonaisuuteen.

Ilmiöpohjaista opiskelua on ollut kaikissa kaupungin lukioissa. Tänä syksynä lukioissa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat, joiden myötä ilmiöopiskelu lisääntyy.

Etu-Töölön lukiolaiset Mia Sailama ja Emma Tuomala ovat tyytyväisiä ilmiöjaksoon. Ilmiöopiskelu on monimuotoista, mielenkiintoista ja haastavaa. Se tuo vaihtelua perinteiseen lukio-opiskeluun.

TEKSTI JA KUVA **RAILI TANHUANPÄÄ**

< Kalasataman peruskoulun Polaris-aulassa kokoonnutaan ja opiskellaan mukavasti.

> Perinteinen jumppasali on korvattu houkuttelevalla liikunta- ja monitoimitilalla Lauttasaaren uusissa tiloissa.

Uudet joustavat koulutilat Ilmiöopetukseen tukena

Helsingin koulutiloja uudistetaan pedagogiikka edellä. Opetussuunnitelman uudistumisen myötä koulutilat kokevat ison muutoksen. Helsingin opetusviraston tilapalvelupääällikkö **Mauno Kemppi** puhuu historiallisesta muutoksesta.

- Meillä on hyvä yhteinen visio siitä, mihin koulu on menossa. Nyt syksyllä käyttöön otettavat Kalasataman peruskoulu ja Lauttasaaren ala-asteen lisätilat ovat kohteita, joissa koulutiloja rakennetaan tai remontoitetaan huomioiden uuden opetussuunnitelman tarpeita, Kemppi linjaa.

Suunnittelun lähtökohtana uusissa tai uudistetuissa kouluis- sa on tilojen avoimuus, joustavuus ja yhdisteltävyys, opettajan roolin muuttuminen, langattomien tietoteknisten laitteiden tuoma vapaus ja digitalisaation antamat mahdollisuudet. Niin ikään iso asia on koulun ja ympäristön yhteistyö.

Uusi opetussuunnitelma korostaa toiminnallisuutta, tutkivaa ilmiö- keskeistä oppimista, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä yksilöllistä tiedonkeräämistä.

- Koulu voi hyödyntää ympäristöään aivan eri tavalla kuin ennen, koska tieto ja yhteydet kulkevat helposti mukana. Atk-luokkia ei ole

Uudistuksia kaikkiin kouluihin

Helsingin kaikkiin kouluihin tulee pedagogiikkaa tukevia tila- ja kaluste uudistuksia uuden luku- vuoden myötä, mutta isompia remontteja tehdään sitä mukaan kuin kouluja peruskorjataan ja uusia rakennetaan.

Tilauudistusten kulmakivet

- ilmiöopetuksen tukeminen
- koulutilojen monipuolinen käyttö
- kouluympäristön huomioiminen oppimisympäristönä
- tietotekniikka ja yhteydet maailmaan kulkevat mukana
- opettajan rooli muuttuu merkittävästi

tarvittu enää aikoihin, mutta uudistuvissa kouluissa ei enää tarvita juurikaan valkokankaita tai tauluja – ainoastaan riittävästi pintoja joihin voi heijastaa kuvia, Kemppi jatkaa.

Jo suunnitteluvaiheessa kartoitetaan niin ikään koulun ympäristöstä oppimistiloja: kirjastoja, kulttuurilaitoksia, urheilu- ja liikuntatiloja, puistoja ja metsiä.

Koulu on tulevaisuudessa entistä vähemmän erillinen oppimisen saareke. Lähiympäristö tarjoaa hienoja oppimisympäristöjä ja toisaalta

koulun tilat suunnitellaan niin, että muutkin toimijat voivat käyttää niitä. Koulujen iltakäyttäjät ovat nuorisosaasiainkeskuksen, urheiluseurojen ja työväenopiston lisäksi erilaiset pienemmät kulttuuritoimijat.

- Haluamme avata koulun yhteisön käyttöön ja viedä oppimisen ulos koulutalosta, aina kun se on järkevää, Kemppi linjaa.

Kalusteet tekevät koulun

Visuaalisesti uudet ja uudistetut koulut tulevat muistuttamaan entistä enemmän moderneja työympäristöjä. Pulpettirivit ovat historiaa, opettajan pöytää ei ole eikä luokasta voi erottaa etu- tai takaosaa. Kun tila on avointa ja joustavaa, on kalustamisella iso merkitys.

Kalasatamassa ja Lauttasaaren lisätiloissa koko koulu on oppimistilaa. Luokkien lisäksi kouluissa on vetäytymisen, keskittymisen yksin tekemisen, aktiivisen toiminnan ja yhdessäolon tiloja. Kalusteet tiloihin on valittu rohkeasti ja ennakkoluulottomasti. Niin ikään luokkien kalusteet ovat pääosin jotain muuta kuin perinteisiä pöytiä ja tuoleja.

TEKSTI TIINA SANDBERG

KUVAT JEFUNNE GIMPEL

Helsingin opetusvirasto palvelee

Helsingin kaupungin opetusvirasto

Käyntiosoite Hämeentie 11 A (5.12.2016 alkaen Töysäkatu 2 B, Helsinki 51)
PL 3000, 00099 Helsingin kaupunki
Vaihde (09) 310 8600

Opetusviraston neuvonta, puh. 09 310 86400

Puhelinaika arkisin kello 9-12 ja 13-15
neuvonta.opetusvirasto(at)hel.fi

www.edu.hel.fi

twitter.com/opetusvirasto
facebook.com/opetusvirasto
helsinginopetusvirasto.koulublogit.fi
koulublogit.fi

**Käyntisoihteemme muuttuu
5.12.2016, kun muutamme
Töysäkadulle. Muut yhteys-
tiedot säilyvät samoina.**

Osallisuus uusiksi yhteistyöllä

TEKSTI RITA EKLUND KUVA JUKKA PYLVÄS

HELSINGISSÄ valmistellaan kaupungin ja kaupunkilaisten yhteistyönä uusia keinoja osallistumiseen ja vaikuttamiseen.

Uudenlaista osallisuus- ja vuorovaikutusmallia kehitetään osana kaupungin johtamisjärjestelmän ja organisaation suurta muutosta, joka astuu voimaan kesäkuun alussa 2017. Mallin saattamisesta maaliin vastaa kaupunginjohtajan asettama työryhmä.

”Kysymys on siitä, miten voi vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja miten kaupunki kuulee kuntalaisia valmistellessaan päätöksiä”, työryhmän puheenjohtaja, nuorisotoimenjohtaja **Tommi Laitio** kiteyttää osallisuuden ytimen.

”Kaupungilla ei ole ollut yhtenäistä käytäntöä vuorovaikutuksen ja osallisuuden toteuttamisessa, vaan kukin virasto on toiminut omien mallien mukaan. Nyt on tarkoituksena luoda yhteiset periaatteet ja yhteinen malli, jotta vuorovaikutusprosesseista tulee läpinäkyviä ja asukkailla helpommin hahmotettavia”, kertoo vuorovaikutuspäällikkö **Johanna Seppälä** kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvontayksiköstä.

Osallistamisen tavoitteena on osapuolten keskinäisen ymmärryksen lisääminen, jotta päätökset ja ratkaisut olisivat mahdollisimman ehyet. Se tarkoittaa kaupunkilaisia ja yhteiskuntaa paremmin palvelevia ratkaisuja silloinkin, kun kaikki eivät ole niistä samaa mieltä.

Helsingissä on jo kokemusta monenlaisista osallistumisen muodoista. Osallisuusmallin valmistelussa selvitetään muun muassa, miten osal-

listuvaa budjetointia eli kaupunkilaisten päätösvaltaa julkisen rahan käytössä voisi laajentaa. Entä kuinka parhaiten edistettäisi verkko-osallisuutta digitaalisine apuvälineineen? Millaisia alueellisen yhteistyön muotoja asukkaat oikeasti haluaisivat? Pohdinnassa on myös, kuinka tulisi kehittää käyttäjien osallisuutta palveluiden kehittämisessä, esimerkiksi käyttäjä- ja asukasraadeissa.

ASUKKAIDEN ideoita ja näkökulmia osallisuuden kehittämiseen kerättiin kesällä verkkokyselyllä. Vaapaamuotoisiin kysymyksiin tuli kaikkiaan 530 vastausta. Samoihin kysymyksiin saattoi vastata myös paperilomakkeella kirjastoissa, ja tätä kautta saatiin 112 vastausta.

Kyselyssä nousi esiin monia hyviä ideoita esimerkiksi asukkaiden ja kaupungin alueellisen yhteistyön kehittämisestä erilaisten verkostojen, foorumien ja palvelutiimien avulla. Tiedonkulkua toivottiin monin tavoin parannettavan. Kaupungin kanssa asioimisesta kyselyssä annettiin osin sapa-

musta kaupungin aitoon haluun panostaa vuorovaikutukseen.

Kyselyssä saadut ideat ja kommentit hyödynnetään jatkovalmistelun raaka-aineena. Koko aineisto on julkaistu avoimena datana, ja siihen voi tutustua Kerrokantasi-verkkosivulla. ■

Alueelliset tilaisuudet

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin teemoja on työstetty syyskuun alussa asiantuntijoiden avustuksella yhteiskehittämispäivillä. Esitykset on viety punnittaviksi avoimiin alueellisiin tilaisuuksiin. Mukaan ehtii vielä seuraaviin tilaisuuksiin:

15.9. klo 18–20 Malmitalossa (Ala-Malmintori 1)
20.9. klo 18–20 Kanneltalossa (Klaneettitie 5)
22.9. klo 16–18 Afro Euron tiloissa Myllypurosa (Kivensilmänkuja 2).

Lopullinen ehdotus Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalliksi käsitellään kaupunginvaltuustossa loppuvuodesta.

Lisätietoa:

www.hel.fi/osallisuusmalli

<https://kerrokantasi.hel.fi>

www.helsinkikanava.fi > Avoin ja osallistava Helsinki

Osallistamisen tavoitteena on osapuolten keskinäisen ymmärryksen lisääminen.

Kansainvälinen kaveripiiri alkaa olla nuorille itsestäänselvyys.

"Täällä ei rasismi näy", kertoo nuoriso-ohjaaja Samiuela Elone (oikealla edessä).

Nutalla nuoret ovat samanarvoisia

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

KALLAHDEN nuorisotalolla eli nutalla käy vilkkaimpina päivinä yli sata nuorta. Nyt kävijöitä on kolmisenkymmentä ja puheensorina on sen mukainen.

"Hei, hei, mitä kuuluu?", tervehtii nuoriso-ohjaaja Samiuela Elone, nuorten kesken "Sam", paikalla olevia.

Liikuntasalissa on meneillään jalkapallo-ottelu. Biljardipöydän äärellä on kaksi peliin keskittynyttä

pelaajaa, joita sohvalle istuvat pojat kannustavat. Paikalla on sekä Suomessa syntyneitä että maahanmuuttajataustaisia nuoria.

"Meillä on avoimen toiminnan, kuten pelimahdollisuuksien, lisäksi useita kerhoja, muun muassa tanssi-, kokki- ja käsityökerhoja. Välillä vaan chillailtaan rennosti, aina ei ole pakko tehdä mitään", kertoo Elone.

Elone, 51, muutti Tonga-saarilta Suomeen parisenkymmentä vuotta sitten ja työskennellyt nuoriso-ohjaajana Itä-Helsingissä 16 vuotta.

"Suomen kielen oppiminen on todella tärkeää, mutta kyllä täällä pärjätään myös niiden kanssa, jotka eivät puhu vielä suomea. Henkilökuntamme osaa monia kieliä ja paikalla olevat nuoretkin auttavat. Pelaaminen ja yhdessäolo sujuvat myös ilman yhteistä kieltä."

ELONE on huomannut rasistisen huutelun lisääntyneen viime aikoina.

"Nuoret kertovat rasistisista kokemuksistaan. Täällä ei rasismi näy. Kaikki nuoret ovat samalla

viivalla. He tulevat loistavasti toimeen keskenään”, Elone sanoo.

Vuosaassa nuorisotalon toimintaan osallistuvista on jopa 80 prosentilla maahanmuuttajatausta.

”Nykyajan nuorille on itsestään selvää, että kaveripiiri on kansainvälinen. Nuoret ymmärtävät, että kaikki ihmiset ovat samanlaisia. Toivoisin aikuisten ottavan oppia nuorista”, sanoo nuorisotalolla kesätyössä oleva 19-vuotias **Abdultawab Qaderzada**, kutsumanimeltään Tawab.

Hän muutti 3-vuotiaana perheensä kanssa Afganistanista Suomeen ja on käynyt nuorisotalolla alakoululaisesta lähtien.

”Helsingin kaupungin linja kuunnella nuoria on erinomainen. Nuoret ovat parempia asiantuntijoita oman elämäntilanteensa suhteen kuin aikuiset. On hienoa, että nuorille annetaan vastuuta”, Tawab sanoo. ■

”Pelaaminen ja yhdessäolo sujuvat myös ilman yhteistä kieltä.”

Abdultawab Qaderzada (vas.) käy usein Kallahden nutalla ja osallistuu myös vertaisvalamiestoimintaan.

”Nuoret ymmärtävät, että kaikki ovat samanlaisia. Toivoisin aikuisten ottavan oppia nuorista.”

Kantasuomalaisilla on vastuu

NUORTEN maahanmuuttajien osallistaminen on tärkeä teema Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksessa.

”Maahanmuuttajataustais-

ten tyttöjen määrä on ollut hälyttävän pieni nuorisotaloilla. Myös 18–29-vuotiaat jäävät usein toiminnan ulkopuolelle”, kertoo nuorisosiainkeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioiden suunnittelija **Marko Stenroos**.

Täysi-ikäisiä maahanmuuttajataustaisia nuoria on pyydetty vapaaehtoisiksi apuohjaajiksi, jolloin he toimivat luontevana linkkinä maahanmuuttajanuorten ja nuorisotalojen välillä.

Maahanmuuttajataustaisia tyttöjä on puolestaan saatu mukaan toimintaan tekemällä yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen ja etenkin naisten kanssa.

”Tarvittiin yhteisön naisten ja äitien luottamus toimintaan, jotta tytöt saatiin mukaan. Esimerkiksi Vuosaares-

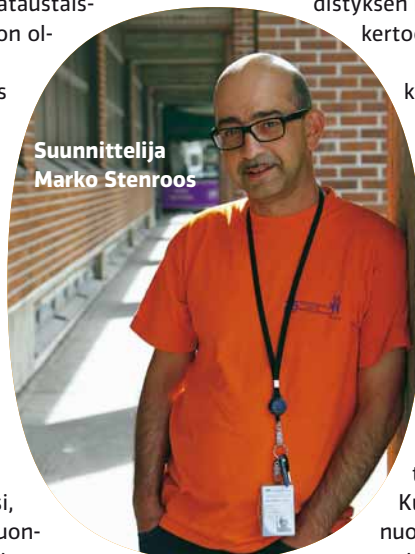
sa saimme hyviä tuloksia yhteistyöllä maahanmuuttajanaisten parissa toimivan monikulttuurisen Finn Mamu -yhdistyksen kanssa”, Stenroos kertoo.

Nuorisosiainkeskuksessa on pohdittu myös sitä, miten nuorisotyössä pystyttäisiin tukemaan maahanmuuttajien suomen kielen oppimista.

”Monesti ongelmana on se, etteivät nuoret saa tilaisuutta oppia ja käyttää kieltä arkisissa toiminnoissa. Kun opettajat tulevat nuorisotaloille oppilaitensa kanssa, nuoret oppivat käytännön suomea toiminnan kautta.”

Stenroos muistuttaa, että kaikkien kantasuomalaisen käytöksellä on väliä.

”Kantasuomalaisten on tajuttava vastuunsa. Yhdessä on luotava ilmapiiri, joka saa maahanmuuttajat tuntemaan, että he kuuluvat yhteiskuntaan. On kaikkien edun mukaista saada kaikki mukaan”, Stenroos painottaa.

Suunnittelija Marko Stenroos

Uutuutena vertaisvalamiehet

NUORTEN rikoksia on alettu ratkoa vertaissovittelulla, jossa nuoret puhuvat järjellä laittomuuksiin syyllystyneille nuorille.

”Nuori kuuntelee ja etenkin uskoo paremmin, kun viesti tulee toiselta nuorelta eikä aikuiselta saati viranomaiselta. Uskon, että vertaisvalamiehistö on todella tehokas tapa estää nuoria joutumasta rikoskierteeseen”, kertoo vertaisvalamiehistösovittelu-toiminnassa mukana oleva 19-vuotias **Abdultawab Qaderzada**.

Vertaisvalamiehistö on yksi tänä vuonna alkaneen Maahanmuuttajien Helsinki -hankkeen kokeilu.

UUTTA on myös kaverikahvila, jossa maahanmuuttajataustaiset yläkoulun oppilaat voivat suorittaa esimerkiksi äidinkielen kurssin opettamalla alakoululaiselle suomea.

”Tavoitteena on synnyttää uusia toimintamuotoja, jotka voidaan ottaa käyttöön ilman suuria investointeja lopulta vaikka kaikissa Suomen kunnissa”, kertoo Maahanmuuttajien Helsinki-hankkeen projektipäällikkö **Irma Sippola**.

Hanketta ovat suunnitelleet yhdessä esimerkiksi opettajat, poliisit, maahanmuuttajajärjestöt ja nuoret. Sippola on vaikuttanut yhteistyöstä ja halusta kehittää toimintamalleja, joilla parannetaan maahanmuuttajanuorten elämänlaatua ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia.

Lisäksi hankkeessa valmennetaan nuoria kokemusasiantuntijoiksi uussuomalaisten puhujien foorumiin ja kehitetään toimintamallia vanhempien tukemiseen. Maahanmuuttajien Helsinki-hanke toteutetaan vuosina 2016–2020 Me-säätiön 2,3 miljoonan euron rahoituksella.

Projektipäällikkö Irma Sippola

Asukas on keskiössä palvelumuotoilussa

Anne Stenros on kaupungin ensimmäinen muotoilujohtaja ja Helsinki Lab -toiminnan vetäjä.

① Mitä työhösi kuuluu?

Näen muotoilujohtajan työn sekä sisä- että ulkopoliittisena vaikuttamisena. Sisäpolitiikkaa on vaikuttaminen muun muassa kaupungin strategiaan, sisäisiin prosesseihin ja kaupunkilaisten palveluihin. Muotoilujohtajan tehtävänä on puolustaa asiakas- ja asukaskeskeistä lähestymistapaa – jopa kansalaiskeskeistä näkökulmaa. Ulkopoliitiikka edellyttää Helsinki-brändin vahvistamista design-näkökulmasta, alueen kilpailukyvyyn tukemista sekä palvelumuotoilun kansainvälisen design-verkoston luomista. Erityisen kiinnostunut olen myös koulutuksesta – muotoiluajattelun ja luovan johtamisen tietotaidon levittämisestä kaupungin eri yksiköihin.

② Mitkä ovat tavoitteesi?

Toivon, että tulevan toiminnan tuloksena mahdollisimman moni muu suomalainen kaupunki innostuu palkkaamaan muotoilujohtajan! Toiseksi haluan koota pääkaupunkiseudun hajallaan olevat muotoiluorganisaatiot ja vaikuttajat yhdessä asetettujen, yhteisten tavoitteiden taakse. Muotoilun osalta uskon joukkovoimaan.

③ Mitä teit aiemmin?

Olen toiminut muotoilujohtajana 20 vuotta ja professorina 3 vuotta. Viimeksi olin KONE-yhtiön muotoilujohtajana 10 vuoden ajan. Urani varrella

olen huomannut, että loppujen lopuksi johtaminen on oppimista – ja aina välillä opettamista.

④ Mitkä ovat Helsingin vahvuudet?

Helsinki on kansainvälisesti katsoen niin sanotusti ”Livable & Lovable City” eli asuttava ja rakastettava kaupunki. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että sen mittakaava on inhimillinen, jopa käveltävä. Helsinki on ihmisten kaupunki. Sillä on myös ainutlaatuinen sijainti idän ja lännen, pohjoisen ja etelän kohtaamispaikassa, joka antaa uniikin leiman: Helsingin karaktääri on käytännöllinen ja tunteellinen sekä samalla merellinen ja maanläheinen. Hyvä yhdistelmä!

RITA EKELUND

Mikä on Helsinki Lab?

KOLMIVUOTINEN Helsinki Lab -hanke tuo muotoiluosaamisen, digitaalisuuden ja vuorovaikutuksen entistä tiiviimmin mukaan kaupungin kehittämiseen. Palvelumuotoiluosaamista on jo hyödynnetty muun muassa Helsingin uutta osallisuus- ja vuorovaikutusmallia suunniteltaessa. Kaupungin kehittämistoimintaa tehdään näkyväksi ja koettavaksi kaupungintalon aulassa sijaitsevassa työtilassa.

KUVA PEKKA KARHUNEN

”Helsinki Lab on kaupungin kokeellinen yhteistyöalusta, joka osallistaa eri osapuolia yhteisiin, vuorovaikutteisiin kokeiluihin. Labin toiminta kehittyy matkan varrella ja tavoitteena on löytää uusia, hyväksi havaittuja käytäntöjä, prosesseja ja palveluita”, kuvailee muotoilujohtaja Anne Stenros.

BRÄNDITYÖ

Vaikuttava kaupunki

JOS VIIDEN vuoden päästä aasialainen turisti ajattelee, että Helsinki ei ole kiiltokuvamaisen siloteltu kaupunki, on kaupungin brändityössä onnistuttu. Ehkä turisti tarinoi siitä, että hän pulikoi meressä keskustassa ja osallistui katukirpputoritapahtumaan.

Helsingin uutta brändiä ovat rakentaneet kaupungin työntekijöiden kanssa tuhannet eritaustaiset helsinkiläiset kuluneen vuoden aikana. Brändillä kerrotaan, mistä kaupunki haluaa tulla tunnetuksi tulevaisuudessa. Sanoma tiivistettiin muotoon: ”Helsinki on vuonna 2020 vaikuttavien ihmisten, tekojen ja kohtaamisten kaupunki. Se on muuttuva, toimiva ja omaperäinen Helsinki.”

Koska palvelut toimivat pääosin hyvin ja niitä kehitetään, ihmisille jää aikaa nauttia kaupungin vastakohtista, kuten sykkeestä ja rauhasta. Omaperäinen kaupunkikulttuurikin on voimissaan, ja innovaatioita syntyy.

BRÄNDIÄ tarvitaan, jotta ulkomaalaiset ja suomalaiset kokevat, että Helsinki on kiinnostava ja erilainen paikka verrattuna muihin maailman kaupunkeihin – paikka, jonne kannattaa tulla.

”Brändin sydämessä ovat ihmiset, jotka tekevät kaupungin. He haluavat ratkoa merkittäviä ongelmia ja tehdä arjesta maailman edistyskellistä”, kertoo markkinointipäällikkö **Outi Leppä** elinkeino-osaston kaupunkimarkkinoinnista.

”Haluamme, että Helsinki menestyy entistä paremmin ja saa lisää matkailijoita, yrityksiä, sijoittajia, osaajia ja asukkaita. Yhtä tärkeää on, että nykyiset asukkaat viihtyvät täällä”, kehityspäällikkö **Laura Aalto** Visit Helsingistä sanoo.

KATJA ALAJA

Lisätietoja:
www.brandnewhelsinki.fi/2020

Uusi sivusto Stadista

HELSINKI on avannut kaupunkilaisille ja matkailijoille suunnatun raikkaan Myhelsinki.fi-sivuston. Sieltä löytyy niin tietoa tapahtumista ja nähtävyyksistä kuin kaupunkilaisten vinkkejä hyvistä ruoka- ja vierailupaikoista. Muksuille ja luonnon ystäville on omat osionsa. Sivuston avasi Visit Helsinki. Käytössä on myös #myhelsinki.

Shrek Suomi-maustein

KOKO perheen musikaali *Shrek* kertoo lämmimhenkisesti ystävyydestä, rakkaudesta ja erilaisuuden hyväksymisestä. Helsingin Kaupunginteatteri tuo esitykseen runsaasti viitteitä nyky-Suomesta ja maailmalta. Tarinassa Shrek-jätti (Petrus Kähkönen/Jon-Jon Geitel) lähtee pelastamaan prinsessa Fionaa (Laura Alajääski/Anna-Maija

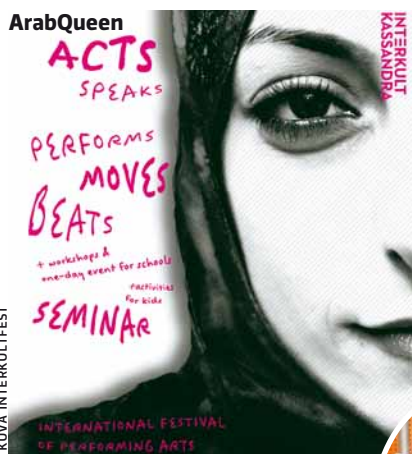
Tuokko) lakkaamatta lörpöttävän Aasin (Matti Leino) kanssa hirmuhallitsija Farquadin (Kari Arffman/Antti Timonen) kynsistä. Suomennoksesta ja ohjauksesta vastaa Kari Arffman, Helsinki Dance Companyn koreografoista Jyrki Karttunen ja orkesterin johtamisesta Risto Kupiainen. Esityksiä on 17.12. asti, liput 27–54 euroa Kaupunginteatterin lipunmyynnistä, p. 09 394 022, hkt.fi ja Ticketmasterista p. 0600 10 800, ticketmaster.fi.

KUVA TAPIO VANHATALO / HKT

Laura Alajääski, Matti Leino ja Petrus Kähkönen Fionana, Aasina ja Shrek-jättinä.

Menoksi

KUVA INTERKULTFEST

KUVA JOHNNY KORKMAN

KUVA MAARETTA RIIONHEIMO

Kelirikko

KUVA NOORA GEAGEA

Teatteriin kulttuurikeskuksiin!

TEATTERINYSTÄVÄ löytää tänä syksynä huipputarjontaa kantakaupungin ammattinäyttämöiden lisäksi kauempaakin keskustasta, ehkä ihan kotikulmilta.

Helsingin kulttuurikeskuksen aluetalot Kannelmäessä, Malmilla, Itäkeskuksessa ja Vuosaaressa täyttävät näyttämötaiteesta, teatterista, tanssista ja sirkuksesta. Ensi-iltoja on useita.

Kanneltalossa kauden kohokohtiin lukeutuu toimittaja **Kimmo Oksasen** palkittuun kirjaan perustuva *Kasvonsa menettänyt mies* (ensi-ilta 5.10.), jonka pääosassa nähdään **Puntti Valtonen**. Musiikista vastaa **Safka Pekkonen**. Esitys nähdään myös Malmitalossa (26.10.).

Venäläisen kulttuurin Harasoo!-teemaviikon Kanneltalossa avaa 11.

lokakuuta **Kristian Smedsin** käsikirjoittama *Jääkuvia*, joka nähdään Suomen ensi-iltansa jälkeen myös Itäkeskuksen Stoassa (13.10.) ja Malmitalossa (15.10.).

KANSAINVÄLINEN esittävän taiteen festivaali INTERKULTfest ottaa Ston haltuun 20.–24.9., jolloin nuorten kiertueteatteri Saksasta tuo lavalle **Güner Yasemin Balcin** romaaniin perustuvan koskettavan tositarinan *ArabQueen*.

Vuotalossa saadaan nauttia kahdesta kotimaisesta vierailusta, kun KOM-teatteri esittää **Heiner Müllerin** modernin merkkiteoksen *Hamletinkone* (9.10.) ja joulun alla Hämeenlinnan teatterista saapuu menestysmusikaali *Carola – ei aina käy niin kuin haaveillaan* (16.12.).

Myös keskustan kulttuurikeskuksissa syksyn teatteritarjonta on vahva ja monipuolinen. Caisa juhlii 20-vuotista taivaltaan maksuttoman Caisa-Festin merkeissä 19.–25.9. ja Savoy-teatterissa hillitön kabareetähti **Reuben Kaye** kääntää loskaisen Stadin lämpötilan reilusti plussalle *Too Much ...is never enough* -show'llaan 24.–26.11.

PERHEEN pienimmille löytyy Annantalosta rutkasti pääsymaksutontakin ohjelmaa, kuten Nukketeatteri PikkuKulkurin *Ilvekset kuin veljekset* (27.9.), Teatteri Pensa *Kielirikko* (4.10.) ja Vaihtovirtakollektiivin *Pikku Muurahainen* (9.10.).

Äläkä unohda *Kluden bingoa* Kanneltalossa 6.10. alkaen torstaisin kuudelta, vapaa pääsy.

Maailmalle!

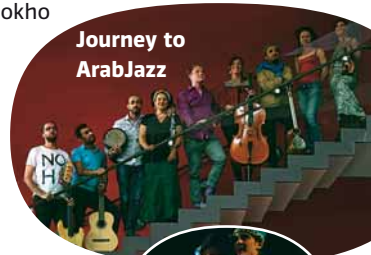
KULTTUURIKESKUKSEN aluetaloissa matkataan maailmalle viikoittain monin tavoin, kuten sävelten, askelten ja makujen avulla. Ohessa on muutama esimerkki.

MONISSA Aasian maissa järjestetään elonkorjuun kuujuhlia. Caisassa jo perinteeksi muodostunut kuujuhla tutustuttaa 4.10. kello 19 vietnamilaisiin, korealaisiin, kiinalaisiin ja japanilaisiin kuujuhlaan liittyviin tapoihin ja tärinoihin. Koko perheelle sopivaan juhlaan on vapaa pääsy.

VUOTALON Maa ilmassa -klubissa on syksyllä kaksi maailmanmusiikin konserttia. 17.9. kello 19 Journey to ArabJazz kuljettaa kuulijat jazzin ja arabialaisen musiikin maailmaan. Mandinkaheimon lauluja ja senegalilaista tanssimusiikkia esittää 29.10.

Malang Cissokho yhtyeineen. Klubi-illoissa on A-oikeudet, ovet avataan kello 18.30, liput 8–10 euroa.

Journey to ArabJazz

SÄRJETTY MAA -näytelmässä Stoassa kuullaan tarinoita Brasiliasta, Chilestä, Malista, Intiasta, Burmasta, Suomesta ja Saamenmaasta – niin kansojen törmäyksistä ja maa-oikeusky-symyksistä kuin ihmisten kohtaloista. Käsikirjoitus Juha Hurme, ohjaus Ilmari Pursiainen, rooleissa Tatu Järvinen, Antti Laukkarinen, Kaisa Leppänen, Sara Paasikoski ja Juho Uusitalo. Esitykset 14.10. kello 19 ja 15.10. kello 16, kesto 1 h 15 min, liput 9/13 euroa. 15.10. esityksen jälkeen keskustelutilaisuus esityksen herättämistä ajatuksista.

KUVA MITRO HÄRKÖNEN

Särjetty maa

Kusama Espalla ja Tennarissa

UNIIKIN japanilaistaiteilijan Yayoi Kusaman kädenjälki näkyy vielä lokakuun 9. päivään Esplanadin puistossa installaation *Täplien nousu puihin* kietoessa 20 puuta pilkulliseen kankaaseen, mutta Helsingin taidemuseo HAMissa Tennispalatsissa avautuu 7.10. Kusaman merkittävimpiä töitä 40-luvulta tähän päivään esittelevä näyttely *In Infinity...* Yli 200 teoksen kokonaisuudessa on maalauksia, piirustuk-

sia, veistoksia, videoita, installaatioita ja performansseihin liittyviä materiaaleja. Näyttely on avoinna 22.1.2017 asti, liput 8–10 euroa.

LOUISIANA MUSEUM OF MODERN ART, HUMLEBAEK, DK. KUVA: KIM HANSEN

Kansanlauluja slangiksi

STADIN KADONNEET

-yhtyeen konsertissa Stoassa kuullaan millaisia kansanlauluja Helsingissä on laulettu stadin slangiksi ennen ja jälkeen toisen maailmansodan – ja mitä lauluille tapahtui uuden sukupolven käsittelyssä. Esiintyjinä ovat Anna E. Karvonen, laulu; Roope Aarnio, kielisoittimet; Antti Kujanpää, kosketinsoittimet; Tuomas Timonen, rummut ja Tuomas Skopa, basso. Esitykset ovat 28.9. kello 14 (liput 5 e, n. 1 h, ei väliaikaa) ja kello 19 (13/9 e, n. 1,5 tuntia, väliaika), liput p. 09 310 12000 ja Ticketmaster Suomi.

Stadin kadonneet

ÄÄNI-INSTALLAATIO

In Situ -ääni-installaatio

NÄYTTELY

Latviaa, Slovakiaa

VIRKA-GALLERIAN *Slovakia, say cheese* -näyttelyyn on kahdeksan slovakialaisvalokuvaajaa ikuistanut paikkoja, ihmisiä, paradokseja ja ominaispiirteitä nyky-Slovakiasta. Näyttely on avoinna 21.9.–20.11. *Katse Suomessa, sydän Latviassa* -näyttely puolestaan esittelee Latvian kansallistaiteilija Janis Rozentalsin (1866–1916) töitä. Koska taidemaalari avioitui suomalaisen laulajan, Elli Forssellin, kanssa, tulivat Suomen kulttuurielämä, luonto ja ihmiset taiteilijalle tutuiksi. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta hänen syntymästään. Näyttelyaika on 23.9.–20.11.

Rozentals

MARKKINAT

Silakka poikineen

Silakkamarkkinat

STADIN Silakkamarkkinat levittäytyvät Kauppatorille ja laiturialueelle 2.–8. lokakuuta. Markkinat ovat avoinna sunnuntaista perjantaihin kello 7–19 ja lauantaina kello 7–15. Lisätiedot: stadsilakkamarkkinat.fi.

KISA

Lausumaan!

KUKA tahansa voi kokeilla taitojaan lausuntakisassa Kulttuurikeskus Caisassa. Tyyli on vapaa. Sarjoja on kaksi: kotimaiset ja muut maailman kielet. Helsingin esikarsinnat järjestetään Caisassa 28.9. kello 19–21. Tuomariraadin ohella yleisö voi valita jatkoon menijät ja parhaat esiintyjät. *Lausunta 2016 Recitation* -finaali pidetään Caisassa 26.10. kello 19–21.

KAUPUNGINOSA

Myllypuro juhlii

MYLLYPURO-PÄIVÄNÄ 19.9. kello 11–14 on ostoskeskuksessa (Myllypadontie 6) ja Orpaanportaalla ohjelmaa futauskabasta (kello 11–12.30) afrikkalaiseen rumpukurssiin (11–12) ja tanssiin (12–14) sekä Myllypuro-opastuksiin (12–14), vuoden myllypurolaisen valintaan (12), kirpputorisiin, perinneleikkeihin ja sieninäyttelyyn. Lisätiedot: <http://myllypuro.fi>.

KUVA TIMA NUTO

Rakennus muuttuu soittimeksi

IN SITU -ääni-installaatio tekee Talvipuutarhan kasvihuoneesta jättimäisen soittimen. Rakennukseen kiinnitetyt runkokaiuttimet muuttavat lasiruudut kovaäänisiksi. Kokonainen rakennus muuttuu soittimeksi nyt ensi kertaa Suomessa. Teos tuo esiin kasvihuoneisiin liittyviä teemoja ympäristökysymyksistä lasirakennusten luonteeseen yhdistää ja erottaa. Ympäristön tilasta kerätty tieto muokkaa äänimaisemaa. Teoksen luonut **Otso Lähdeoja** on Suomen Akatemian tohtoritutkija ja **Josué Moreno Sibelius** Akatemian tohtorinopiskelija. **Talvipuutarha, Hammar skjöldintie 1, 22.9.–6.10., ti klo 9–15, ke–pe klo 12–15, la–su klo 12–16. Ilmainen sisäänpääsy.**

Ilmaishuveja perheille

UUOTALOSSA on koko perheen maksuttomia galleriatyöpajoja, joissa voi kokeilla kankaanpainantaa, huovutusta ja levytekniikalla kustomista keskiviikkoina 12.10., 9.11. ja 7.12. kello 16 – 18, ei ennakkoilmoittautumista, tarkemmat tiedot osoitteesta vuotalo.fi.

CAISAN maksuttomassa IIK! -perhepäivässä 24.9. kello 13–16 on luvassa työpajoja, disko

Galleriatyöpaja

KUVA UOTALO

ja muuta ohjelmaa – esiintymässä on muun muassa Nukketeatteri Sytkyt.

Rakkautta ja muutakin

RAKKAUTTA JA ANARKIAA -filmifestivaalin pääteatterissa Savoyssa esitetään 15.–25.9. gaalanäytöksi elokuvien lisäksi yli 40 leffaa. Luvassa on rohkeita, ristiriitaisia ja visuaalisesti häikäiseviä uusia elokuvia ympäri maailmaa – joista useimpia ei muuten Suomen teattereissa nähtäisi. *Helsinki International Film Festival – Rakkautta & Anarkiaa* esittää kaikkiaan 180 pitkää ja 170 lyhytelokuvaa lähes 500 näytöksessä. Elokuvia katsellaan kahdeksassa teatterissa Helsingissä ja yhdessä Espoossa. Näytöskohtaisen lipun saa 9 eurolla, 11 lipun ja katalogin satsin puolestaan 70 eurolla.

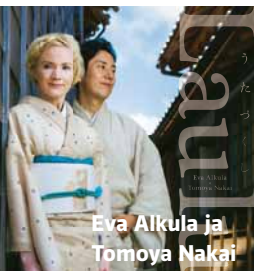
KAUPUNGIN MENOT

MUSIIKKI

Konserttiin maksutta

KAUPUNGINTALON ilmaiskonsertissa esiintyy 24.9. kello 14 Duo Eva Alkula & Tomoya Nakai. Alkulan kanteleen ja Nakain koton synergiasta syntynyt sointimaailma on ainutlaatuinen.

Useimmat teoksista ovat tarinoita ja kulttuurisia tuokuvia, muun muassa vanhoja japanilaisia Noh-tarinoita. Ei ennakkolippuja, sisään mahtuu 300 ensimmäistä.

Ai, Aili!

AILI IKONEN tunnetaan jazztulkinoistaan, mutta hän myös säveltää ja sanoittaa. Malmitalossa kuullaan 21.9. kello 19 hänen ja basisti-säveltäjä Mikko Pellisen uusia sävellyksiä, joiden sanoituksista vastaa Ikonen ohella mm. Hector. Lavalla nähdään Ikonen ja Pellisen lisäksi Janne Toivonen – trumpetti, William Suvanne – saksofonit ja huilu, Tuomas J. Turunen – piano ja Mikko Arlin – rummut. Liput 12/20 euroa, p. 09 310 12000 ja Ticketmaster Suomi.

Aili Ikonen

KUVA TERO AHONEN

PYÖRÄILY

Tuunausta ja tunnelmaa

PYÖRÄN tuunausta tekstiiligraffeilla ja muuta puuhaa on luvassa Kulttuuri-areena Glorian VeloFestillä. Porukkaa viihdyttää rap-kolmikko Rauhatäti & Mc Pyhä Lehmä & Heidi, illan tanssittajana The Bad Ass Brass Band 1.10. kello 20–02, liput alkaen 14 euroa Tiketistä, K18.

KUVA TERO AHONEN

The Bad Ass Brass Band

MESSUT

Asiaa muistista

KAIKILLE avoimet ja maksuttomat aivoterveysmessut pidetään 23.11. kello 13–17 Kampin palvelukeskuksessa (Salomonkatu 21 B). Mietityttääkö muisti? -messuilla jaetaan tietoa aivoterveiden ja muistin edistämisen lisäksi esimerkiksi muistipalveluista. Messut järjestää Stadin ikäohjelman Muistiystävällinen Helsinki-verkosto. Sen tavoitteena on turvata kaupunkilaisille mahdollisimman hyvä muistisairauksien ennaltaehkäisy, varhainen tunnistaminen ja palvelut.

Mietityttääkö muisti -messut

KUVA KAMPIN PALVELUKESKUS

MUKSUILLE

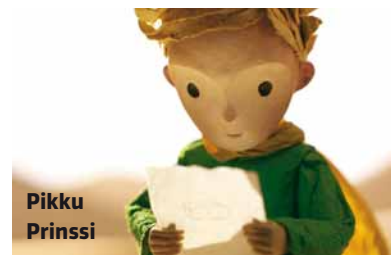
Naperokinossa on uusi ohjelmisto.

Maksutonta mukavaa muksuille

MAKSUTTOMAT Naperokinot kutsuvat uusin ohjelmistoin Annantalo 0–3-vuotiaita vanhempineen 16. ja 23.9. ja 7.10 kello 10–12. Kaksituntisen näytöksen ensi puolisko painottuu sanattomiin animaatioihin, toisella on puhuttujakin. Taideneuvolat antavat maksutta vinkkejä kotona oleville vanhemmille taiteen tekemiseen heidän 3–6-vuotiaiden lastensa kanssa 19. ja 26.9. sekä 3.10. kello 10–11.30 ja 12.30–14 (saman päivän kerrat samansisältöiset). Galleriassa kuvataiteilija **Anna-Lea Kopperin** näyttely *Tunnetila* kutsuu aistimaan tunteita vanupilvien sylissä. Esillä on myös muun muassa valokuvia ja lyhytelokuva, vapaa pääsy, avoinna 5.10. saakka arkisin kello 9–20 ja la–su kello 10–16.

Sydämellä näkijä

SYYSLOMALLA Vuotalossa nähdään Antoine de Saint-Exupéryn kulttuurikirjaan pohjautuva elokuva *Pikku Prinssi* 17.10. kello 13. Tarina opettaa, että ihmissuhteet ovat tärkeintä maailmassa ja asioiden oikean laidan näkee sydämellä – ei silmillä. Ilmainen sisäänpääsy.

Pikku Prinssi

ANNANTALO Annankatu 30, www.annantalo.fi; **HAM** Tennispalatsi, Eteläinen Rautatiekatu 8, www.hamhelsinki.fi; **KANNELTALO** Klaneettitie 5, www.kanneltalo.fi; **KAUPUNGINTALO, VIRKA-GALLERIA** Sofiankatu 1/Pohjoisesplanadi 11–13, www.virka.fi; **KULTTUURIKESKUS CAISA** Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, www.caisa.fi; **KULTTUURIAREENA GLORIA** Pieni Roobertinkatu 14, gloriahelsinki.fi; **MALMITALO** Ala-Malmintori 1, www.malmitalo.fi; **SAVOY-TEATTERI** Kasarmikatu 46–48, www.savoyteatteri.fi; **STOA** Turunlinnantie 1, www.stoa.fi; **UUOTALO** Mosaikkitori 2, www.vuotalo.fi.

Lukijakilpailu

PIENI KUVA KAUPUNGINARKISTO, SUURI KUVA PUOLUSTUSVOIMAT, SA-KUVA

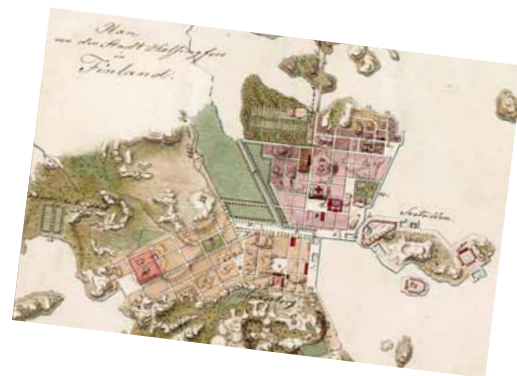
LUKIJAKILPAILUSSA kysytään tällä kertaa:
**Missä sijaitsee tämä pommitettu
helsinkiläistalo?**

Kuva on kesältä 1944, jolloin eri puolilla kaupunkia oli runsaasti etenkin Neuvostoliiton helmikuussa tekemien suurpommitusten rautioittamia rakennuksia. Noissa pommituksissa tuhoutui 109 ja vaurioitui 325 helsinkiläistaloa. Kuolonuhreja oli 150. Jälleenrakentamisessa hyödynnettiin rakennusten käyttökelpoisia osia. Aina rakennusta ei voitu palauttaa ennalleen. Näin kävi myös kuvan jugendtyyliselle rakennukselle. Osa rakennuksesta hyödynnettiin, mutta ulkoasu muuttui.

VASTAUKSET pyydetään 20.10. mennessä sähköpostilla (helsinki-info.lukijakilpailu@hel.fi) tai postitse (Helsinki-info, Lukijakilpailu, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki). Mainitsettehan postiosoitteenne mahdollista palkinnon postittamista varten.

Vastaus viime kysymykseen

VIIME kerran kysymyskuva olikin kartta vuodelta 1822. Kysymyksenä oli arkkitehti **Carl Ludvig Engelin** viimeisimmän kotitalon osoi-

te Helsingissä. Osoite oli Bulevardi 18–20. Tontilla sijaitsee nykyisin suuri koulurakennus. Vuonna 1822 Engel asui Liisankadun alkupäässä, mutta suunnitteli muuttoa Kaartin kasarmin naapuriin Fabianinkadulle. Myöhemmin arkkitehti Engel suunnitteli itselleen talon Bulevardille, jossa asui kuolemaansa saakka vuoteen 1840. Kartta on Engelin kirjekoelmaan kuuluvan kirjeen liite. Kirjekokoelmaa säilytetään kaupunginarkistossa.

MARTTI HELMINEN

Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Heidi Malminen** – onnittelumme! Kirjapalkinto on lähetetty voittajalle. Kiitos kaikille osallistuneille!

Timo Mäkelän sarjakuva Neiti Brander kertoo helsinkiläisestä valokuvaajasta Signe Branderista (1869–1942). Osa 6.

När månen skrattar

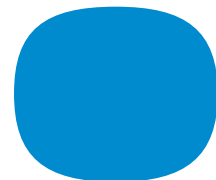
Svenska veckan för barn går av stapeln på Annegården under ett par dagar i november och programmet är späckat med rolig och glad underhållning, eller vad sägs om saftsalong med teater DaCapo från Sverige och pjäsen Mina och Käge som handlar om kärlek, ilska och om att växa,

5.11 kl. 13. När månen skrattade är sedan en sago-fest med många kulturer, på sagomattan berättas spännande sagor som är över tusen år gamla, 6.11 kl. 12 och kl. 15. Samma dag, Rimjam med verser och ord enligt temat Kompisklur kl. 13. Och ytterligare på svenska dagen, 6.11 blir det folk- och världsmusik för hela familjen med gruppen Folkbus som kommer från Sverige och spelar kl. 14.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Svenskasidor

NORSEN

Bubblande start i nygammal skola

FOTO LEIF WECKSTRÖM

ALVA STRANG och **Nicolas Hanner** läser upp principen för skolfreden, om att alla är lika värda, att alla ska få vara med, om att skolan ska vara en gemenskap där alla ska känna sig värdefulla. De står på en minimal estrad på skolgården utanför sitt skolhus, framför dem står lärare och så ungefär 350 elevkollegor. Norsen återinvigdes för ungefär en månad sedan efter en exil som varade två år i Norra Haga.

Strang och Hanner är vänelever, elever som fungerar som vänner och stöd åt yngre och nyare i skolan. Fast för båda är just det här huset nytt, de hann gå två år i Norra Haga medan renoveringen pågick, och båda går nu på nian eller sista året innan fortsatta

studier på annat håll. "Men visst är här fint, det känns bra att gå i en skolbyggnad som den här", säger de och firar skolstarten med såpbubblor.

Norsen är Helsingfors äldsta skolbyggnad som fortfarande fungerar som skolhus, och startade som Svenska Normallyceum år 1880.

Byggnaden har trots åldern undgått radikala ombyggnader som skulle ha förvanskat dess skepnad eller karaktär, och renoveringen nu är gjord med varsam hand och respekt för husets historia samtidigt som man har skapat ett nutida skolhus med nutida teknik.

Kostnaderna steg till snäppet under 15 miljoner euro, och man kan sä-

ga att Norsen är sig lik men nästan allting är nytt. **Magnus Lundén** som övervakade arbetet från byggherren NCC:s sida berättar att stommen och konstruktionerna i byggnaden var i fantastiskt gott skick, och menar att man verkligen kunde bygga förr. Det var slitaget och den otidsenliga gamla tekniken som krävde renoveringen.

Niclas Grönholm som är utbildningsdirektör för svenska enheten säger att antalet elever i den grundläggande svenska utbildningen ökar aningen hela tiden.

"Vi kan effektivisera användningen av de befintliga skolbyggnaderna men i norra området som sträcker sig från Berghäll mot Månsas, Kottby

och Malm kommer vi att behöva nytt i något skede. Eleverna blir fler och kommer från Fiskehamnen, Vallgård och Arabiastranden, och till exempel unga som bost i Berghäll som studenter bor kvar också när de får barn".

I södra området sker en effektivisering om ett år då årskurserna 5 och 6 i Cygnaeus och Kronohagen flyttar till Norsen, och båda skolhusen får plats för yngre barn i dagis eller eftermiddagsverksamhet.

Nästa svenska skola som renoveras är Minerva, som i vinter får tillfällig plats i Edesviken. Planerna på att renovera Botbyskolan har skjutits upp, och projektets kostnadsberäkning ska granskas.

SENIORER

Flora och fauna

SENIORNÄTVERKEN i öst och väst, söder och norr skapar gemenskaper för seniorer och ordnar program med kaffe och dopp. Nästa evenemang i regi av Senioröst är Minne och glöm-

FOTO LEIF WECKSTRÖM

ska och det är minneskoordinator **Camilla Fagerström** som ger tips om att träna minnet, Kvarnbäckens servicecentral, 29.9 kl. 13. Seniorsyd bjuder på temat Naturen i stan och det är intendenten vid naturhistoriska museet, **Anders Albrecht**, även känd från Naturvaktarna, som berättar om flora och fauna i stadsmiljö, Kampens servicecentral, 12.10 kl. 13. Seniorväst ställer till med teaterpjäsen Vardagsglimtar från Hagaro som handlar om seniorers emotionella upplevelser på äldreboenden, Gamlasgården 19.10 kl. 14.

KLUBBKVÄLLAR

Nordhuset bågmar

TÄNK HURRI-KLUBI, musikmatiné och klubbkvällar och Nordhuset i Nordsjö är platsen. 1.10 kl. 19 ljuder instrumentell jazz med stänk av funk och progrock med Peela, unga musiker från Tölö gymnasium och med Stadin juhlaorkesteri. Kvällsblues 8.10 kl. 19 med MBB feat och 14.10 kl. 18 Expo Charango som är lyriskt vacker musik på stränginstrument från Andarna. Underhållande musikmatiné med Folkbus från Sverige, en riksspelman, en trixspelman och en multiriskspelman busar sig genom folk- och världsmusiken, 1.11 kl. 14 och 4.11 kl. 19 kastar dansbandsveteranen **Susann Sonntag** loss.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

I KORTHET

FILM PÅ HÖSTLOVET

Under skolornas höstlov bjuder Nordhuset på ny svensk film för barn och ungdom. 19.10 kl. 17 går Krakel Spektakel med sång och musik enligt Lennart Hellsings härliga karaktärer. Samma dag kl. 19 visas Min lilla syster för unga över 12, handlar om drömmar som gått fel, syskonrivalitet och hur jobbigt att vara ung tjej.

KRAMBAMBOLI OCH KOMPISKLUR

Ramsor och verser, rörelse och lek är Rimjam för barn under 5 år i sällskap av en vuxen enligt följande: Krambamboli 24.9 kl. 11 i Stoa samt 8.10 kl.11 i Tölö bibliotek. Kompisklur 6.11 kl. 13 på Annegården, 19.11 kl. 11 i Malm kulturhus och 19.11 kl. 13 i Gamlas bibliotek. Rimjam också på Lilla Luckan 22.10 kl.13.

ALFONS, MÅLLGAN OCH NÅGRA TILL

Lilla Luckans saftsalonger: 24.9 kl. 13, ToraBellas magi, en interaktiv show där barnen medverkar. 8.10 kl. 13, Alfons och hans osynliga kompis Mållgan av Barnens estrad handlar om att ha odjur under sängen och bråttom till dagis. Alfons och Mållgan också i Stoa tillsammans med Apan Anders, 18.11 kl. 17.30.

MÅNEN OCH GRODAN PÅ STOA

Stoa i Östra centrum ger sagofesten När månen skrattade med spännande tusen år gamla sagor, 26.10 kl. 17.30. 29.11 kl. 18 är det dags för julsånger med Den klingande grodan – för alla mellan 2 och 102!

LÖRDAGSGODIS

Bokklubben B.O.B är bokutgivningsfest 1.10 kl. 13 i Lilla Luckan med Minna Lindeberg och Jenny Lucander, Lindeberg läser ur Vildare, värre, Smilodon, Lucander berättar om illustrationerna. B.O.B även 29.10 kl. 13 då Ulf Stark och Linda Bondestam berättar om Djur som ingen sett utom vi.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Vi finns till för dig. Robert Nilsson, Oscar Lehtinen, Jonna Winberg och Lina Kaivos ingår i det svenska teamet bakom krisjouren för unga.

KRISJOUR FÖR UNGA

"Du är inte ensam"

KOM SOM du är, vi finns här för dig! Så hälsar det svenskspråkiga teamet bakom krisjouren för unga som verkar inom ramen för frivilligorganisationen Helsingfors mission med säte inne på gården vid Albertsgatan 33.

"Vi är fyra i det svenska teamet och vi arbetar genom att erbjuda samtals hjälp för unga som inte mår bra av olika orsaker. Man kan ha en obestämd känsla av ångest, tycka att ingenting känns riktigt roligt och att livet är jobbigt, säger **Jonna Winberg** som är pedagogie magister med psykologi och psykoterapi som inriktning. Det svenska teamet är en medveten mix av olika kunskaper och hennes tre kollegor har olika bakgrund, **Lina Kaivos** är socialarbetare, **Robert Nilsson** är tidigare polis och **Oscar Lehtinen** är speciallärare som besöker skolor, ordnar måbrowshops och berättar om stresshantering. Ett dynamiskt team som

tillsammans sitter på djupa insikter ur olika synvinklar i problem och kriser som drabbar unga.

"Eller deras föräldrar. Vi tar också emot föräldrar som känner att de inte klarar av att stödja sitt barn som mår dåligt och till exempel i fjol ledde jag en stödgrupp bestående av fem föräldrapar som fick stöd och tro på sig själva genom att dela med sig erfarenheter och samtala om gemensamma utmaningar. Det är befriande att inse att man inte är ensam, att vilken familj som helst kan behöva hjälp".

Winberg planerar starta en motsvarande stödgrupp i november och tar emot anmälningar fram till 3 oktober på jonna.winberg@helsinkimissio.fi. Det svenska teamet på Helsingfors mission är förresten främst finansierat genom stöd av stiftelser och fonder och från penningautomatföreningen Ray.

Krisjouren för unga är anonym och

avgiftsfri och du behöver varken remiss eller diagnos. Den fungerar per telefon men det är också möjligt att boka tid för personlig träff med någon av de fyra i teamet. Ring 045 3410574, telefonjour måndagar kl. 9–11, telefon- och besöksjour tisdag-torsdag kl. 9–12.

"Det enda kriteriet är att du är under 30 år och behöver få prata om dina bekymmer och sorger. Vi rankar inte graden av problem utan ger stöd åt alla som känner att de behöver. Och vi har möjlighet att ta emot upp till ungefär tio gånger och det inger en trygg känsla för då vet du att du får komma på nytt. Ja, vid behov i själva verket också fler än tio gånger. Det är också möjligt att komma för samtal och stöd tillsammans med förälder".

Ordet kris betydde ursprungligen ett brytningsskede i livet, en förändring som kan vara smärtsam men också en möjlighet.

Mat från hela världen

DOFTERNA kommer från olika världsdelar och ger upphov till en känsla av hunger. Också under vistelsen på Sturegatan är köket på Arbis i full gång med en mängd matkurser, både långa sådana och

NINA WECKSTRÖM

engångs som står för allt från sushi, fondue och indiska rätter till mat från Irak, Kina, Australien och Sydafrika. Mat i mix med språk är andra klassiker som ryska soppor på ryska, tapas på spanska och antipasto på italienska. I köket stökar också barn med vuxen som sällskap enligt teman som Bamsemat, discomat, fredagsmys, halloween, **Kalle Anka** och mat som anstår en riddare. Och som socker på botten, fantasymat och författarsamtal med **Maria Turtshchaninoff** 10.11 kl. 17. Mer info på www.arbis.fi.

Andersson om sitt författarskap

SVENSKA litteratursällskapets föreläsningsserie i höst har temat "Författarnas Finland. Finland firar 99", och den här sviten belyser finländsk författarskap ur många olika synvinklar. Enligt vedertagen praxis bjuder kvällen på två föreläsare, och 17.10 kl. 18 föreläser **Peter Sandström** respektive **Sabine Forsblom**. 14.11 står **Sirpa Kähkönen** och **Claes Andersson** i turen, Andersson med rubriken "Samhället vi dör i". Claes Andersson möter upp på författarkväll på Arbis 15.9 kl. 18 och utvecklar då sina tankar kring sin senaste bok "Stilla dagar i Mejlsans".

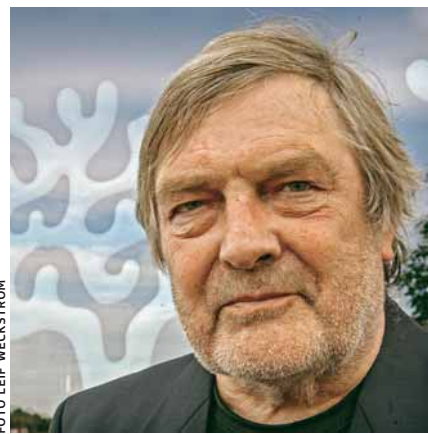

FOTO LEIF WECKSTRÖM

Med tonvikt på feminism

ADRESSEN är ny, tillfällig och huset på Sturegatan 2 annorlunda.

Men verksamheten är den samma, mer än mångsidig och med vidlyftiga varierande djuplodande underhållande och innehållsrika program. I ett års tid ska Arbis, Svenskfinlands största skola, verka på

annan adress, och det mesta som kom med i flytten från Dagmarsgatan har hittat sin plats. Må vara att bibliotekets samlingar och volymer i slutet av augusti tronar på golvet medan **Ylva Larsdotter** och **Enni Grundström** berättar om hösten.

Larsdotter är bibliotekarie men i

likhet med Grundström något av en allt-i-allo på Arbis. Grundström är både byråsekreterare och kurssekreterare och så ingår båda i marknadsföringsgruppen.

"Till höstens höjdare hör satsningar på kvinnoök och feminism. Vi har FemF eller Feministiskt forum som granskar feminism ur olika synvinklar och så ställer Arbis till med en rätt unik stadspromenad med rubriken Kultur och kamp – feministisk vandring i Berghäll", berättar de. Feministisk forum är ett heldagsprogram den 12.11 och vandringen i Berghäll går den 17.9 med start från Sturegatan.

"Arbis går bokstavligen också ut ur huset på annat sätt, och är aktivt med på Bokmässan och så deltar vi i Krutexpo som riktar sig till unga mellan 13 och 17 år".

Det tillfälliga biblioteket har inte riktigt samma mysfaktor och hemtrevnad som ursprunget på Dagmarsgatan och många av författarsamtalen kommer att ske i andra rum på Sturegatan. Avsikten är att inreda ett vardagsrum där lyssnarna sitter skönt och njuter av goda författare.

Till höstens litterära program hör poesisalongerna då Larsdotter och **Jolin Slotte** läser dikter och dryftar poesi med publiken, 21.9 och 12.10 kl. 18. I serien författarsamtal ingår bland annat en deckarafton med **Eva Frantz** 14.10 kl. 18 på Kulmahuone som ligger på Broholmsgatan 15, **Yrsa Stenius** medverkar i en författarfrukost 28.10 kl. 10 och den 11.11 berättar **Mårten Westö** om sitt arbete med att skildra familjen Eremenko. **Sanna Tahvanainen** beskriver å sin sida sin syn på **Coco Chanel**, 17.11 kl. 18.

"Och glöm inte höstens största och mesta pyssel. Huset är knöktfullt och sjuder av aktiviteter på julvakan som nu hålls 25.11 med start kl. 17".

I KORTHET

DANS FÖR SENIORER

Seniorträff på Café Esplanad är ett svenskt rum som förenar pensionärer. Möte första tisdagen vare månad kl. 14. 4.10 kl. 11 undantagsvis på Folkhälsan kring temat Tänk om... Sams firar svenska dagen 4.11 på G18 med start kl. 12.30, John Wikström är festtalare. Danskvällar på Arbetets vänner, 12.10, 16.11 och 14.12.

DATAKLUBB FÖR SENIORER

Solhem på Kyrkobyvägen 23 ordnar dataklubb på tisdagsförmiddagar i oktober och november. Mera info och anmälan, Lotta Soveri, 050 4663544.

LUGN FÖRMIDDAGSGYMNASTIK

Ny gympagrupp för seniorer, nyblivna mammor och folk som inte motionerat flitigt tidigare. Muskelstyrka, kondition, balans och koordination. På Solhem i Malm, onsdagar kl. 10–11 fram till 14.12.

NOVELLKAFÉER

Höstens novellkaféer på biblioteken på Drumsö och i Munksnäs bjuder på högläsning, umgänge och prat kring och om litteratur. På Drumsö 15.9, 20.10 och 17.11 kl. 18 och i Munksnäs 22.9, 27.10 och 24.11 kl. 18. Biblioteken ligger på Smedjeviksvägen 10A respektive Rievägen 23.

1700-TALETS HELSINGFORS

I innerstaden finns inte många spår kvar av det helsingforsiska livet för ungefär 300 år sedan, men allt är inte borta. Sofia Gustafsson bjuder i regi av Arbis på en guidad tur i 1700-talets Helsingfors, 6.10 kl. 17, start vid Alexander II:s staty på Senatstorget.

OM AFGHANISTAN

Afghaner är en stor grupp asylsökande i västra Europa, men vad är det som händer i landet, varför flyr folk och vilka är följderna? Måns Nyberg på UNCHR samtalar med Pia Lindfors på Finlands flyktinghjälp. På Arbis, 18.10 kl. 18.

Välkommen!
Ylva Larsdotter
(i förgrunden)
och Enni
Grundström
ställer till med
rikt program
i höst.

FOTO LEIF WECKSTRÖM

New island destination develops

Päivi Piispa and Bruce Oreck

PHOTO PERTTI NISONEN

THE TWIN ISLANDS of Vallisaari and Kuninkaansaari opened to the public in May 2016, and immediately became a popular destination.

"These are islands of mysteries," explains **Päivi Piispa**, City of Helsinki Senior Business Development Advisor, Smart & Clean. "There is the mystery of history, and there is the mystery of rich nature."

The islands are developed as a showcase of eco-tourism with solutions

produced in the Clean Vallisaari innovation competition. "The key to the solutions is development on nature's terms, combining high tech with low tech," says Piispa, who was the manager and main initiator of the competition.

Bruce Oreck, former U.S. Ambassador to Finland and chairman of the Clean Vallisaari competition jury, says, "The competition speaks out that Helsinki takes its relationship with nature seriously."

PHOTO KIMMO BRANDT

Samuella Elone

Young people are equal at youth centres

HELSINKI youth centres are places where all young people – both Finnish-born and foreign-born – can meet on an equal footing.

Although it is important to learn Finnish, "we can cope with those who don't speak the language yet," assures youth worker **Samuella Elone**.

A new project focusing on immigrants in Helsinki puts a special emphasis

on young immigrants. The project tests a process to settle crimes committed by young people with peer jury arbitration. A friends' café is a method for foreign-born comprehensive-school students to pass courses.

A special challenge tackled in the Helsinki youth work is how to engage foreign-born girls.

Indonesian who enjoys four seasons

INDONESIAN massage entrepreneur **Nabil Nahdi** has learned to enjoy the four seasons of Finland over his six years in Helsinki. Defining himself as a city person, he is happy that Helsinki is becoming more international. He

welcomes many more foreigners to the city. But he urges immigrants to be active in many respects: "I notice that those foreign-born people who have learned Finnish do much better than the others."

Read all these stories in their entirety and more: www.hel.fi/helsinki-info In English

Kartanoelämää Helsingissä

HERTTONIEMEN KARTANON historia ulottuu 1400-luvulle – kauemmas kuin 1500-luvulla perustetun Helsingin - mutta vasta viime vuonna kartanon vaiheista ilmestyi ensimmäinen kattava historiikki. Kartanomuseon pitkäaikaisen intendentin **Sigbritt Backmanin** kirjoittamasta ruotsinkielisestä teoksesta on tänä vuonna julkaistu suomen- ja englanninkieliset painokset.

Vantaalainen yhdistys Svenska Odlingens Vänner i Helsingfors sai kartanon kantatilan lahjoituksena sen viimeisen yksityisen omistajan **John Bergbomin** perikunnalta. Nykyisin yhdistys hoitaa kartanoa ja puistoa yhdessä Helsingin

kaupungin kanssa sekä ylläpitää alueella kartanomuseota ja Knusbackan talonpoikaimuseota. Englantilaisia ja ranskalaisia suunnitteluihanteita yhdistelevä kartanopuisto kuuluu lajissaan maailman hienoimpiin.

John Bergbom sai surmansa vuonna 1917 Malmin punakaartilaisien tunkeuduttua taloon etsimään aseita. Dramaattisia vaiheita ei ole puuttunut kartanon historiasta aiemminkaan. Sen omistajia ovat olleet niin Viaporin rakentajana tunnettu **Augustin Ehrens-värd** kuin linnoituksen viimeinen komendantti **Carl Olof Cronstedt**. Läpi kuohuvien vuosisatojen keskiajalta 1900-luvulle kartano elää, taantuu ja

kukoistaa yhteydessä aikaansa ja ympäristöönsä, läpi sotien ja yhteiskunnallisten muuttusten. Lopulta se päätyy museoksi.

Kirjassa historia havainnollistuu runsain kartoin, piirroksin ja valokuvien. Paikan päällä säätyläiskulttuurin konkreettista esineistöä esitellään kartanon päärakennuksessa. Museo on talvikaudella (lokakuusta huhtikuun loppuun) avoinna kuun ensimmäisenä sunnuntaina kello 12–14. Piirakkeissa, 1700-luvulla rakennetussa pehtoorin tuvassa, sijaitsee ravintola Vanha Mylly, joka on avoinna vuoden ympäri.

RITA EKELUND

Sigbritt Backman: Herttoniemen kartano. Säteritiloista museoksi. Svenska Odlingens Vänner i Helsingfors rf, 2016.

KUVA SCANDINAVIAN STOCKPHOTO

KUVA KIMMO BRANDT

KUVA SCANDINAVIAN STOCKPHOTO

Yhteystietoja

NÄISTÄ paikoista saa neuvoja ja tietoa palveluista:

📞 **Helsingin kaupunki**, vaihde, p. 09 310 1691, www.hel.fi, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

Henkilöt ja toimipaikat: numerot.hel.fi.

🏥 **Terveysneuvonta** 24 h/vrk, p. 09 310 10023 (tietoa Helsingin terveyspalveluista ja sairauksien hoito-ohjeita).

🚢 **Hammashoidon päivystys** arkisin klo 8–15, p. 09 310 51400 (takaisinsoittopalvelu). Iltaisin, viikonloppuina ja arkipyhinä ajanvaraus ma–pe klo 14–21 ja la–su klo 8–21, p. 09 310 49999.

🚑 **Kriisipäivystys** 24 h/vrk, p. 09 310 44222 (auttaa äkillisissä kriisitilanteissa, kuten läheisen kuoltua äkillisesti ja väkivaltatilanteissa).

👤 **Sosiaalipäivystys** 24 h/vrk, p. 020 696 006. (Auttaa kun tarvitaan pikaisesti sosiaaliviranomaisen toimenpiteitä, esimerkiksi lastensuojelussa. Virka-aikaan palvelut saa ensisijaisesti oman asuinalueen perhe- ja sosiaalipalveluista.)

👴 **Seniори-info** ma–pe klo 8.30–12, p. 09 310 44556, seniори.info@hel.fi. Tietoa ikääntyvien sosiaalipalveluista arkisin myös asuinalueen sosiaali- ja lähityön yksiköstä: etelä, p. 040 3340 814; länsi, p. 09 310 47827; pohjoinen, p. 09 310 73949; itä, p. 09 310 46893 ja ruotsinkieliset, p. 09 310 44848.

🚌 **Matkailuneuvonta** ma–pe klo 9–18, la–su klo 10–16, p. 09 310 13300.

🚊 **HSL joukkoliikenne** ma–pe klo 7–19, la–su klo 9–17, p. 09 476 64000.

🗑️ **HSY jätehuolto** ma–pe klo 8.30–15.30, p. 09 156 12110.

💰 **Talous- ja velkaneuvonta**, ma–to klo 9–12, p. 09 310 43887.

💼 **Työllistymisen tuki**, Neuvonta TE-palveluista, p. 029 502 0700. Työllistymisen tuen toimisto, p. 09 310 32513.

🏠 **Asuntopalvelupiste** Stadin asunnot, ma–ke ja pe klo 9–15, to klo 9–13, p. 09 310 13030.

🏡 **Asunnottomien palvelut**, Hietanienkadun neuvonta ja päivystys 24 h/vrk, p. 09 310 46628.

Syksyiset asiat askarruttavat

1 Minne voi viedä puutarhajätettä?

HSY:n Sortti-asemille, jotka ovat avoinna ma–pe klo 7–21. Puutarhajätteen hinta on määrästä riippumatta 5 euroa. Sortti-asemat Helsingissä sijaitsevat Kivikossa (Kivikonlaita 5) ja Konalassa (Betonitie 3).

2 Mihin laittaa vene talveksi?

Säilytyspaikkoja voi ostaa liikuntavirastosta 15.9. alkaen, loppuja vapaita paikkoja voi tiedustella 30.9. venepaikkavarauksesta kello 9–14. Venepaikkoja voi varata arkisin kello 9–14 numerosta 09 310 87900.

3 Mistä saa menovinkkejä syyslomalle?

Koulujen syyslomaviikon 17.–23.10. runsaasta ohjelmasta saa tietoa esimerkiksi osoitteista hel.fi/tapahtumat, www.minnenny.fi ja www.stadissa.fi sekä matkailuneuvonnasta (Pohjoisesplanadi 19, p. 09 3101 3300).

4 Mitä tehdä kotiin ilmaantuneille hiirille?

Ilmojen viiletessä hiiret voivat hakeutua kellareihin ja ullakoille lämpöä ja

ruokaa etsimään. Sisätilojen syöpäläisistä voi kysyä ympäristökeskuksen asunisterveysneuvonnasta, p. 09 310 15000 (ma, ke–pe klo 9–12, ti klo 9–15, ei tuhoeläinten torjuntapalvelua). Torjunta-aineita voi ostaa muun muassa apteekkeista, rautakaupoista ja tavarataloista.

5 Mistä saa tietoa lähipalveluista?

Lähimmät koulut, päiväkodit, terveysasemat ja muut palvelut löytää Pääkaupunkiseudun palvelukartasta (<https://palvelukartta.hel.fi>) Selaa palveluita -otsikon alta tai hakusanalla. Kaupungin sivuilta saa tietoa kaupunginosittain (www.hel.fi > Kaupunki ja hallinto > Palvelut ja hallinto > Palvelut kaupunginosissa).

6 Miten pääsee käyttämään sähköistä asiointia?

eAsiointi on Helsingin kaupungin sähköisen asiointin sivusto osoitteessa asiointi.hel.fi. Palveluun tunnistaudutaan verkkopankkitunnuksin tai mobiilivarmenteella. Palvelun toimivuutta ei taata kaikilla mobiililaitteilla. Tukea teknisiin ongelmiin ja lisätietoa saa kaupungin sähköisen asiointin puhe-

linneuvonnasta 09 310 88800 ma–pe klo 8–18.

7 Mitä palveluita on sähköisinä?

Helsingin kaupungin palvelut löytyvät sivulta www.hel.fi/palvelut. Rasitusta kohta ”Sähköinen asiointi”, niin palvelut listautuvat sivun alalaitaan. Sähköisesti voi esimerkiksi hakea vuokra-asuntoa, muuttaa hammashoidon ajanvarausta, ilmoittautua liikuntakurssille sekä varata ajan äitiys- ja lastenneuvolan terveydenhoitajan tarkastuksiin.

Tietoa Helsingin palveluista saa Virka-infosta kaupungintalon aulasta (Pohjoisesplanadi 11–13 ja Sofiankatu 1, www.virka.fi). Kaupungintalo on auki ma–pe klo 9–19, la–su klo 10–16. Puhelinneuvonta 09 310 1111 palvelee ma–to klo 9–16 ja pe klo 9–15, samoin infochat osoitteessa www.hel.fi/infochat. Virka-info opastaa myös maahanmuuttoon liittyvisä kysymyksissä useilla kielillä, kuten englanniksi, venäjäksi, somaliksi ja arabiaksi. Palautetta kaupungin palveluista voi antaa osoitteeseen: helsinki.palaute@hel.fi.

Apua nuorten pulmiin

NUORET saavat Ohjaamosta apua maksutta ja luottamuksellisesti mitä erilaisimpiin pulmiin – liittyivät ne opiskeluun, työhön, asumiseen, toimeentuloon tai terveyteen. Ohjaamoon voi mennä ilman ajanvarausta. Halutessaan voi asioida nimettömästi tai vaikka yhdessä kaverin kanssa. Palvelut on suunnat-

tu 15–29-vuotiaille, mutta myös vanhemmat voivat poiketa kysymään nuoria koskevista asioista, samoin nuorten kanssa työskentelevät. Nuoret saavat Ohjaamosta yhtä lailla opinto-ohjausta, työelämävalmennusta kuin TE-toimiston, terveydenhoitajan ja asumisneuvojan palveluja.

Ohjaamo Helsinki, Fredrikinkatu 48, avoinna ma–pe klo 10–17, p. 040 704 6818 ja 09 310 25861 klo 9–15, [Facebook.com/ohjaamohelsinki](https://www.facebook.com/ohjaamohelsinki), [Ohjaamo Helsinki@OhjaamoHki.fi](mailto:OhjaamoHelsinki@OhjaamoHki.fi), ohjaamo@hel.fi.

📞 Ohjaamosta saa luottamuksellista neuvontaa.

KUVA OHJAAMO HELSINKI/KAROLINA JÄRVINEN

Syksy toi uudet tuulet

KOULUA uudistetaan nyt harppauksin: tiedon päättämisen sijaan opetellaan opiskelutaitoja ja opettajan roolia muutetaan ohjaajan suuntaan. Nuorisotyössäkin käytetään uusia toimintatapoja. Esimerkiksi kaverikahviloissa maahanmuuttajataustaiset yläkoulun oppilaat voivat suorittaa äidinkielen opintoja opettamalla alakoululaisille suomea, ja vertaisvalamiehet ovat alkaneet sovittaa nuorten rikoksia.

Lue lisää sivuilta 15–18 ja 20–21.

HELSINKI-INFON kannen tekijä on helsinkiläinen kuvittaja ja graafikko **Tuomas Kärkkäinen**, joka työskentelee tällä hetkellä Helsingin kaupunginkansliassa.

"Tulevaisuuden koulu kuvitusaiheena sai mielikuvituksen liikkeelle. Koulu on muuttunut paljon siitä, kun itse sovittelee ensi kertaa koulureppua selkääni yli neljänneksivuosisista. Uuden oppiminen on kuitenkin aina ollut parhaimmillaan jännittävä seikkailu – ja toisaalta pahimmillaan uuvuttavaa ja turhaakin puurtamista. Ehkäpä nykykoulussa oppimisseikkailut ovat yhä tavallisempia kaikenlaisille koululaisille."

-273,15

1995

akt I inf. transl. yks 2. pers.

Wn.

